

Szentandrás Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

2001. március

Ára: 79 Ft

VII. évfolyam, 3. szám

Vörösmarty Mihály Szabad sajtó

Kelj föl rabágyad kőpárnáiról
Beteg megsibbadt gondolat!
Kiálts föl érzés, mely nyögél
Elfojtott vérző szív alatt!

Oh jöjtek ki, láncra vert rabok,
Lássátok a boldog, dicső napot,
S a honra, mely soká tűrt veletek,
Derűt, vigaszt és áldást hozzatok.

(1848)

Reményik Sándor Szól a censor...

Szól a censor: Vétó; megtiltom ezt.
E hasáb üres marad és fehér!-
S az üres lapon gyúlnak lángbetűk,
Betűk: mint a tűz, betűk: mint a vér.

Szól a censor: Vétó; hatalmam nagy;
A semmiségbe vetlek vissza én!-
S a fehér lapról láthatatlan sorokban
Feltámad az elítélt költemény.

Szól a censor: Álom megfojtalak,
Hogy lásd a napfényt: én megtiltom
Néked.

S szól az ige: én öröktől vagyok
S nem érintnek halálok, születések!

Szól a censor: Ez férfimunka volt,
Ma nem olvasta senki e lapot!-
S szól a fehér lap: tévedsz, jó uram,
Látatlanul mindenki olvasott!

(1919. december 20.)

Thán-Mór: Honvédtisztek tábortűznél

MEGHÍVÓ

Békésszentandrás Nagyközség
Önkormányzata meghívja a
község lakosságát
2001. március 15-én (csütörtök)
10⁰⁰ órakor
a Hősök szobránál tartandó
ünnepi megemlékezésre.
Az ünnepi megemlékezés után
koszorúzást tartunk.

A BOLDOGABB CSALÁDOKÉRT!

A Magyar Katolikus Püspöki Kar körlevele a hívekhez és minden jóakarathú emberhez a házasságról és a családról Magyarországon

93. Amikor az egyház nyilvánossága előtt egy férfi és egy nő életre szóló és kizárólagos életközösségre kötelezi el magát, akkor a *szeretnek* a *szentségét* hozzák létre. Az így létrejött házasság olyan szentségi állapot, amelyet a szentlélek egyesítő ereje tesz teljessé. „A házasság szentségi erejével kölesönösen életszentségre segítik egymást a házasságban, a gyermekek vállalásában és nevelésében, és ezért életállapotuk alapján saját ajándékuk van az Isten Országában. A házastársak egysége hozza létre a családot, és a családban születnek a társadalom új polgárai...” (LG 11).

94. Az esküvő a házasság életnek Isten kegyelmével megáldott kezdete. A házasság szentsége új valóságot teremt. Egymás elfogadása nyilván korábban kezdődött, és életük során fokozatosan teljesedik ki. A házasságkötés ünnepi pillanatában, életük e csúcspontján mégis szóban is kifejezik ezt. Krisztus kegyelméből az így házasságra lépők szeretete szentséggé, Isten jelenlétének helyévé lesz. Mindez persze nem jelenti azt, hogy a keresztény házastársak mentesülnek a nehézségektől, a küzdelmekről. Mégis páratlan biztosságot és beteljesülést találhatnak az Isten hitében megélt házasságukban: tágtítja szeretetük korlátait, növeli örömeiket, erőt ad a kudarcok elviselésére. A házasság szentsége mutatja, hogy Isten kegyelme mennyire beépül emberi életünkbe: Krisztus az üdvösségre vezető utat nyitott általa az emberek számára.

95. Az esküvő alkalmával Isten színe előtt nyilvánosan is kimondott házassági ígéret a *szeretnek három lényeges elemét tartalmazza*: egymás feltétlen elfogadását, a teljes életközösséget és a készséget a gyermekek vállalására és fölnevelésére. A házastársak

egész életre szólóan, visszavonhatatlanul kötelezik el magukat arra, hogy szövetségre lépnek, és egész lényüket-létüket átfogó sorsközösséget alkotnak egymással. Életszövetségük annak a szeretnek a megnyilvánulása, amely Istent és az embereket egyesíti. Annak jele, hogy a szeretet az emberiség egységét és boldogságát építő hatékony és győzelmes erő. Szent Pál a házasságot Krisztus és az egyház kapcsolatához hasonlítja. Krisztus szeretetben egyesül egyházzal, odaadja magát érte, saját testeként táplálja és gondozza. E feltételek nélküli, minden áldozatra kész elfogadásnak és odaadásnak kiemelt helye a házasság: Istennek az ember iránti hűség és föltétlen szeretetét jeleníti meg.

96. A családnak maga a *Szentháromság a mintaképe*. A Szentháromság már az emberi személy titkában tükröződik: az ember is úgy szeretne egy lenni azzal, akit szeret, hogy közben nem akarja elveszíteni önmagát. A Szentháromság személyeinek lényege ugyanis az egymásnak mindent átadó szeretet, amelyben nem veszítik el önmagukat, hanem éppen ez a létük. A házasságban, a férfi és a nő közötti igazi egységet a Fiú által az Atyától belénk árasztott Szentlélek valósítja meg. Óáltala lesznek a szülők a Teremtő társai az élet továbbadásában, a gyermekek világrahozatalában.

Hisszük tehát, hogy a házasság a Szentháromságnak sajátos földi képmásává válhat, amelyben a felek a teljes átadás és a teljes befogadás készségével fordulnak egymás felé. Ebben nem veszítik el személyiségüket, hanem éppen ellenkezőleg: megtalálják kiteljesedett emberségüket.

97. Minden szentség kegyelmi hatékonyságához hozzátartozik, hogy a benne részesülők „*Igent*”-t mondanak Isten sze-

retetére. A házasság szentségének is lényeges eleme, hogy az abban részesedők magának a Teremtő Istennek akarataira mondanak igent, amikor egymást vállalják.

98. A II. Vatikáni zsinat teológiája kiemeli a férfi és a nő egyenrangúságát a házasságban is. A patriarchális, férfi-központú családmódellet az egyenjogi partnerek személyes kapcsolatára épülő család képe váltja fel. Csak a személyi méltóság figyelembevételével beszélhetünk „kölesönös alárendeltségről” (vö. Ef 5,21), vagy a mai szóhasználat szerint „áldozatkészségről”. A patriarchális felfogást már Jézus érvénytelenítette, amikor a válásra vonatkozó mózesi törvény helyett a Teremtő eredeti szándékát helyezte előtérbe az egy testté válás bibliai szimbólumára hivatkozva. A férj és a feleség egyenlő jogokkal rendelkező társakká váltak. A női egyenjogúság természetesen nem a férfi tulajdonságainak utánzását jelenti, hanem a sajátos női tulajdonságok értékeinek a tudatosítását és megélését. Mindkettőnek egyenlő, noha nem azonos, hanem kölesönösen kiegészítő szerepet kell vállalnia a családi élet feladataiban.

99. A házasságkötés szentsége a házasság élet szentségében folytatódik. A házastársak nemcsak egymást fogadják el, hanem a házasság állapotot is, amely kialakítja a maga saját világát s ezáltal családdá lesz. A család Istennel is párbeszédben élő közösség. Tagjainak sajátos papi küldetésük van. Elsősorban - természetesen - a szülők vezetnek egymást és gyermekeiket az Istennel való kapcsolatra. Kicsiben és „sejt”-szerűen, maga az Egyház jelenik meg: a család a Krisztus életformáját követő hívők közössége. Ezért „a II. Vatikáni zsinat a családot ősi kifejezéssel így nevezi: Eccle-

sia domestica”, család egyház (KEK 1657), „a keresztény élet első iskolája” (GS 52), amely az Egyháznak is életető alapsejtje.

A „család egyház”-ban közösen törekszenek arra, hogy Krisztus lelkületével, gyöngéden és figyelmesen, szolgálatra és megbocsátásra mindig készen éljenek, „a Szentlélek egyesítő erejével”. A keresztény házasság másik életető és összetartó ereje a házastársak rendszeres közös imája egymással és gyermekeikkel, továbbá a mélyebb, személyes, lelki beszélgetések, amelyekre időről időre mindenképpen időt kell találniuk.

100. A családok „az életető és sugárzó hit tűzhelyei” (KEK 1656): bennük minden földi viszontagság közepette is a Jézus által hirdetett Isten Országa, az „igazságosság, béke és öröm” élete jelenik meg. Örömeiket azonban közzé kell tenniük: arra is meghívást kapnak, hogy az Evangéliumról életükkel is tanúságot tevő közösséggé legyenek (FC 49), továbbadják testvéreiknek Krisztus szeretetét. II. János Pál pápa szerint a házastársak „tegyék mindenki számára kézzelfoghatóvá az Üdvözítő életető jelenlétét a világban, és az egyház igazi természetét: a házastársaknak egymás iránt való szeretete, a gyermekáldás nagylelkű vállalása, az egység és a hűség ápolása, továbbá valamennyi családtagnak szeretettel teljes együttműködése által” (FC 50).

101. Minden értéke ellenére a házasság mint életállapot nem egyetlen útja az üdvösség elérésének. Aki tehát Isten iránti feltétlen szeretetből lemond a házasságról, hogy önként vállalt szüzességben egészen személyesen Istennek és az emberek szolgálatának szentelje életét, az szintén igen nagy értéket választ. A krisztusi szeretetben megélt házasság

ság és a Krisztus szeretetért vállalt szüzesség kölcsönösen kiegészítik egymást. Az Egyházban a házasság mellett kezdetől fogva megtaláljuk a szüzességet mint Istentől megszentelt életállapotot. Különö-

sen kiviláglik ez a szerzetesek és a papok életében. „A szüz, bár lemondott a testi termékenységéről, lelkileg termékeny személyé válik, sokaknak atyja és anyja lesz, és így hozzájárul az Isten terve szerinti

család megvalósításához” (FC 16). Akik az evangéliumi tanácsokat követve egész életre szólóan Istennek szentelik magukat, azok arról tesznek tanúságot, hogy lehetséges elragadtatott és minden mást

felülmúló szeretettel elfogadni és viszonzni Isten szeretetét. „A házasság és a szüzesség Isten és az ő népe szövetsége misztériumának és a belőle fakadó életnek két megnyilvánulási formája” (FC 16).

Egyházunk nagyböjti lelkigyakorlatai április 5-én (csütörtök), április 6-án (péntek) és április 7-én (szombat) este 6 órakor lesznek.

A REFORMÁTUS EGYHÁZ KÖZLEMÉNYEI

Lelkészválasztás és épületfelújítás

Egyházközségünk vezetősége, a presbitérium az elmúlt időszakban Isten Szentlelkének bölcsességét és vezetését kérve jelentős határozatokat hozott.

Szabó Endre mezőberényi lelkész, békési esperes vezetésével a presbitérium lépéseket tett Dr. Dobos Ágoston lelkészi állásában való megerősítése érdekében. Hamarosan sor kerül majd a teljes gyülekezet szavazására is. Amennyiben a gyülekezet is igenlően szavaz, megrendezésre kerülhet a lelkészi ünnepi beiktató istentisztelet. Erről a gyülekezeti közgyűlésről ill. szavazásról, valamint a beiktatási ünnepi istentisztelet dátumáról folynak az egyeztetések. Előreláthatólag a közgyűlés a tavasszal, a beiktatás május-június hónapban lesz. A pontos dátumokat közölni fogjuk.

A presbitérium másik jelentős döntése az volt, hogy elhatározta egy nagyobb mértékű, több éves építkezési és felújítási program elkezdését. E nagyobb program célja, hogy a templom 200 éves évforduló-

ját 2004-ben a gyülekezet Krisztus ügyét méltó módon képviselő körülmények között ünnepelhesse. Álmunk egy Krisztushoz és önbecsülésünkhöz illő templom, parókia és gyülekezeti ház, amelyben megújult lélekkel szolgálhatunk és dicsérhetjük Istent. E nagyobb terv első ütemében a gyülekezetvezetőség a parókia belső felújítását határozta el és egy gyülekezeti építkezési bizottságot alakított meg a munkák gazdájául.

Kedves hívek, kedves békésszentandrási lakosok! Akinek szívügye a fenti álmom, kérjük elsősorban és mindenképp, hogy kitartóan imádkozzon ennek beteljesüléséért. Imádsággal és Istennek felajánlott szívekkel lesz egyedül képes maroknyira zsugorodott kis gyülekezetünk e hatalmas munkák elvégzésére. Imádkozzunk, hogy Isten Szentlelke vezesse a mestereket, a gyülekezeti tagokat, és Krisztus legyen velünk ebben az erőnk felettinek látszó út megtételében. Másodszorban hí-

vünk és kérünk mindenkit, hogy akit a Szentlélek indít, tegyen felajánlást gyakorlati segítség, vagy anyagi támogatás terén.

A hatályos társasági és személyi jövedelemadó törvények alapján az egyház részére céladományokat juttatók adókedvezményben részesülnek. Céladomány például a templomrenoválás, parókiafelújítás, stb. Magánszemélyeknél az ilyen belizetések 30%-a (de legfeljebb évi 50 ezer Ft) levonható az összevont adóalap adójából. (Személyi jövedelemadó törvény 1999. évi CXVII. törvény 41. paragrafus, 2. 4. bekezdés) A társaságok pedig az adóalapjuk 20%-ának mértékéig a befizetett adományok összegével csökkenthetik az adóalapjukat. (Társasági adótörvény 1996. évi törvény LXXXI. törvény 7. paragrafus 5. 7. bekezdés) Az adományozó gazdasági társaságok és magánszemélyek részére az adóbevalláshoz igazolásokat fog kiadni egyházközségünk.

Emlékezzünk, hogy Istennek még a legkisebb felajánlás is kedves, ha szerető, örömteli és áldozatos szívvel adják. Biztasson valamennyiünket, hogy Jézus képes volt néhány falat kenyérből és halból - abból a kevésből amit tanítványai adtak neki - egy hatalmas sokaságot megelégtíteni. Az öt kenyeret és két halat úgy megsokasította, hogy a sokaság - melyben esupán a férfiak száma ötezer volt - jól lakott és még tizenkét tele kosár enni-való is maradt. Krisztus ereje most is élő és ható. Ő ma is képes csodákra. Jézus ma is meg tudja sokszorozni azt a kicsit, erőtlent és keveset, amit mi felajánlunk Neki. Krisztusnak adni kiváltság. Látni, hogy amit mi adtunk, azt Isten megnövelte - hatalmas öröm. Részesedjünk együtt minél többen ma is ebben a kiváltságban és örömben, dicsérve az Ő szent nevét!

Tisztelettel, szeretettel a Presbitérium és az Építési bizottság nevében:

Dr. Dobos Ágoston lelképásztor

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

„Szeretteim én már elmegyek, küzdöttem, de már nem lehet. A csönd ölel át és a szeretet, Isten veletek.”

Fájó szívvel mondunk köszönetet a rokonoknak, jó szomszédoknak és minden ismerősnek, akik édesanyám, nagymamánk **MEGYERI ISTVÁNNÉ sz. LAPOSNYIK ANNA** temetésén megjelentek, őt utolsó útjára elkísérték, sírjára virágot, koszorút helyeztek, részvételükkel mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

Gyászoló lánya és családja

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

„Ki mindig fáradott, most pihenni tér, földi jószágáért várja az égi bér. Isten veled, legyen áldott nyughelyed!”

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett férjem, édesapánk, nagypapánk **GAZSÓ JÁNOS** temetésén megjelentek, sírjára elhozták a kegyelet virágait, mély fájdalmunkban osztoztak.

Gyászoló család

„1. Kivánjuk a' sajtó szabadságát, censura eltörlését.”
(12 pont, 1848. március 15., Pest-Buda)

Március 15. A szabad sajtó napja!

- avagy sajtószabadság a XXI. század első évében Magyarországon

A magyar átlagpolgár a világ eseményeiről a különböző sajtótermékekből, avagy ma divatos szóval médiumokból értesül. A hírek piacán sok eladó van, folyik a harc a vevőért, az olvasóért, a nézőért. A célok elérése érdekében egyesek nem riadnak vissza a jó ízlés és a tárgyilagosság határait mérföldekkel túllépni, a szenzációt hajhászni, vagy az annak beállított manipulációt tényként közölni. A magyar „szabad” sajtó válságos állapotban van. Egyoldalúan tájékoztat, félrevezet, félinformációkat kiszínezve tálat, nem sokat törődve a valósággal. S hogy mindez miért van így, annak kiváló esszenciáját adja Bayer Zsolt: Ki véd meg a szabad sajtótól? címmel a Magyar Nemzet 2001. február 10-i számában megjelent írása. Sajnos újságunk terjedelme nem teszi lehetővé, hogy az egész cikket közöljük, de úgy érzem a most következő idézetek is elgondolkodtatóak az értelmes emberek számára.

„...hogy a XX. század végére és a XXI. elejére kialakul a modern tömegmédiá, a legújabb pragmatista tömegvallás, a pogányság apoteózisa, ..., amikor mindenáron el kell adni a lapot és növelni kell a nézettségi mutatókat. És ezért idióta sörivőt kell fabrikálni az emberből, Isten képmásából, pénzért. „sztárságért” mindenre kapható sajtónyikahajok segítségével. ... Őket nem választják, tehetség, tehetségtelenség mit sem számít. Csak a gátlástalanság. S bármit megtesznek (megtehetnek), nincs fórum, amely őket meg- vagy elítélhetné. Megvédi egymást. A valamikori szent sajtószabadság jelszava mögé bújnak... a nagyszerű magyar reformkorból gyártanak önnön idiotizmusuk számára is felfogható közhelyeket, hogy mindezt azután Blikké meg Megoldások magazinjává kotyvaszák... Fogkefét, rágógumit, fogpasztát kínálnak, s ott virít a képernyőn a felirat: „A Magyar Fogorvosok Egyesületének ajánlásával”. Nincs ilyen szervezet. Nincs Magyar Fogorvosok Egyesülete. ...Kereskedelmi televízió istenség fölkapja a témát: gennyes agyhártyagyulladás. Megjelennek helyszíneken, fertőzött gyerekek képeit látjuk szomorú, kétségbeesett intenzív osztályokon - és ott dübörög a fejünkben a rém, a járvány kísértete. Az elmúlt években mindig ugyanannyian haltak meg

agyhártyagyulladásban. Vagy inkább többen. Nincs járvány. Nincsen semmi rendkívüli. De ha nincs, akkor csinálni kell. És ők csinálnak. Szenttori hangon. Pánikot keltve. S ha hozzágondoljuk, hogy mindjárt két vakcina is megjelent a hazai piacon, akkor joggal feltételezzük, hogy médiaistenség nem csak úgy önmagáért meg a nézettségért generál pánikot, készíti látszatvilágot, gyárt belőlünk hülyét, futószalagon. Forintosítva van másképpen is az aljaság.”

„Nyomorékok, emberi roncsok, titokban női ruhába bújó családapák, rettenetes bőrbajokban szenvedők, alkimisták, homokosok, csodadoktorok, habókások, már volt és leendő öngyilkosok - ez kell a népnek. És szállítják. ... Ha lennének nyilvános kivégzések, akkor ezek azokat is közvetítenék. S ha valaki fölháborodna, elővonnák a nézettségi mutatókat. Ki véd meg bennünket ötlük? Ki vég meg a médiától?”

Ezután részletesen beszámol a szerző arról az esetről, amikor rövid ideig az egyik kereskedelmi televíziónál dolgozott, éppen a napjainkban ítélelhirdetéssel véget ért körmeneti gyermekgyilkosság idején. „És az utcán egy asszony azt mondta, ő bizony halálra ítélné a tettest, mert erre a bűnre nincs más büntetés. Egy hét múlva aztán kiderült, ennek az asszonynak a fiát tartóztatták le és vádolták a kislány meggyilkolásával. ... Szóltak, azonnal rohanjunk vissza, és tartsuk az asszony orra alá a mikrofónt, ugyan vajon most is fenntartja-e múltkori szavait? Vajon bitóra küldené-e a saját fiát? Mondtam, ezt csak akkor szabad megtenni, ha egyáltalán beleegyezik szegény, másrészt ha felismerhetlenné tesszük az arcát. Mert ez már tényleg nem vicc, ilyesminek nem szabad egy embert kitenni. Azt felelték, teljesen hülye vagyok. És hogy fogalmam sincs a televíziózásról. Akkor küldtem egy faxot a kereskedelmi televízióhoz. ... Aztán azóta nem dolgozom kereskedelmi televízióval...”

A hírek „dokumentumfilmek” valóságtartalmáról egy valódi történetet mond el a szerző, amely egy romániai barátjával esett meg, aki egy német televíziós társaság megbízásából az ottani helyzetről készített tudósítást. Ceausescu kivégzésének évfordulóján. A megbízó telefo-

non érdeklődött a munka állásáról, s megkérdezte: „- és olyan van már, hogy valami munkás külsejű fazon virágot tesz Ceausescu sírjára, ... kiutazik valami lepusztult külvárosba, bemegy a panelbe, gyertyát gyújt az ócska konyhában a diktátor képe előtt, és arról beszél, hogy mennyivel jobb volt, ameddig élt a Kárpátok génusza? Barátom felelte, hogy hát ilyen speciál még nincs... - Akkor adjatok valakinek száz márkát, és akkor majd lesz! - hangzott a szigorú utasítás. Barátom azt mondta, ilyesmire nem hajlandó. És nem hívták többé dolgozni. ... És minden bizonnal akadt stáb, amely száz márkáért megcsinálta a „riportfilmet”. ... Aztán üzleti érdekekből tálat a média hol azt, hogy a Balaton vize alkalmatlan a fürdésre, vagy azt, hogy Budapesten mindenkit kirabolnak, megerősokolnak vagy meggyilkolnak, interneten terjesztették, hogy nálunk nem lehet beülni egy étterembe, mert másfél millióba kerül egy vacsora, mindezt azért, mert csúcsokat döntött a Magyarországra látogató turisták száma és ez nem tetszett bizonyos üzleti köröknek. És bizonyos üzleti körök megbízták az irányításuk alatt működő „szabad” sajtót, hogy legyen kedves, és koppintson az orrukra. Egyszer majd az is ki fog derülni, mely multinacionális érdek húzódik meg a kergemarhakór-hisztéria mögött, amely miatt egyre újabb és újabb országok vágják le szarvasmarha-állományuk kisebb-nagyobb részét, és nem fogok cseppet sem csodálkozni, amikor a sor legvégén meg fog jelenni az EU-felvételre várakozó országokban is a rejtélyes betegség, de nekünk akkor már ki kell majd irtani a létező összes marhánkat, és jó sokat leszünk kénytelenek importálni az addigra nyilvánvalóan makkegységessé váló nyugati bocikból. Levezényli majd a média ezt is, pillanatok alatt... Levezényel a média mindent. Csúcsra repít, sárba tipor, tetszése szerint.”

„A hírvetény azt jelenti, hogy eo ipso hazudik médiaistenség. Először elhitette velünk, hogy szükségünk van állandóan a friss hírré, azután szállítja azokat. S mivel nincs annyi friss hír, amennyire kereslet mutatkozik, hát híreket is kell gyártani. Sokat. Szenzációsakat.” A cikk következő részében azt az idilli állapotot festi le a szerző, ami-

kor: „...valami kegyelmes véletlen folytán egyszerre csak nem jelennének meg a lapok. És ezen isteni hajnalon még azt is megélnénk, hogy elsötétülne minden kereskedelmi képernyő, elnémulna minden kereskedelmi rádió.” Az emberek pedig: „tanakodnának, hogy akkor most mi lesz? De másnap se lenne meg semmi, nem szólna semmi, és a harmadik napon sem - és a hetedik napon az emberek megpihennének... Valaki egyszer csak leemelne valami régi-régi könyvet a polcra. Leűjné róla a port, és furcsán, idegenül belerévedne az olvasásba... A gyerekek abba hagynák a zokogást, és a Cartoon Network sorozatai helyett kicsatolnának a szabadba... Este pedig, amikor képzeletük elővarázsolná a jót is, rosszat is, ágyuk szélére telepedne megint az apjuk, az anyjuk, és „korszerűtlen” meséket olvasna sok-sok szülő, mert nem lenne többé televízió, a jól bevált villanypásztor...” ... „S ahogy eltűnnének estéinkből a távoli földrészek katasztrófáiról készült naturalista beszámolók, úgy tágulna végtelenné a legszűkebb haza. Egyszer csak le kellene utazni vidékre, hogy kiderüljön, mi is van vidéken. Soha többé nem mondhatná ezt el nekünk néhány fizetett idióta. ... kiderülne, mennyivel érdekesebb a sok-sok hétköznap, benne a sok-sok picike öröm, mint a sajtónyikahajok kínálta tengernyi szenvedés és bánat.” ... „De sajnos nem így lesz. Meg fognak jelenni holnap is a lapok. Szólni fog minden kereskedelmi televízió, kereskedelmi rádió. Meg fog jelenni a Blikk is (Azóta egy másik hasonló „szívrohalmú” lappal összeolvadva „szuperúj-ságként” jelenik meg, a szerk.) ... amelyik a minap színes fényképeket közölt egy nemrég elhunyt, Zámbo Imre nevű ember felboncolt hullájáról. Hevenyészve összevarrott végtagok, a boncasztal alatt véres rongy - innen már tényleg csak egy lépés a nyilvános kivégzés, élő egyenesben. ... Ezek a fényképek aznap jelentek meg, amikor Mester Akos azon nyavalyog, hogy a „szélsőjobb” ilyen jelzőkkel illeti a „szabad” sajtó munkatársait: ízléstelen, könyörtelen, hazug, otromba, szenzációhajász, félművelt, ordenáré, álbaldali, álliberális, rágalmozó, erkölestelen, rossz arcú... Ez csupa hízelgés a mai

viszonyok közepette. Aki ugyanis ilyen képeket közöl, az. Nos arra ninesenek szavak. Illetve vannak, de nem írjuk le őket. De ezekről az ázalagokról nem lesz Mester Akosnak szava." ... „Többek között azért nem, mert a Blikk főszerkesztője, bizonyos Pallagi Ferenc amúgy egy közszolgálatnak álcázott reggeli politikai adásban lehet műsorvezető. ... Órá, barátaira, ismerőseire és az őt csöndben eltűnő kollégáira igaz Murphy árnyék-székre vonatkozó mondása: az

igazán nagy darabok úsznak legfölül. ... A Magyar Hírlap egyik publicistája szerint - aktíve egyébként amúgy egész emberi hangon tudunk beszélni egymással telefonon - a sajtó magától rendbe hozza saját hibáit. Nosza. Várom. Várom, miképpen fogja rendbe hozni Pallagi Ferenc, hogy felboncolt hullát mutogatott mellékhelyiségbe sem való újságjában. S ha legközelebb összefut ezzel a sajtónyikhajjal, kedves Júlia, kérdezze meg tőle személyesen is.

Ha van még gyomra szóba állni vele egyáltalán." - zárja írását a szerző.

A sajtószabadság napja alkalmából mindenképpen fontos, hogy legalább megpróbáljunk tisztán látni. Mert a szabadság az ember számára Istentől adatott tulajdonság, ezzel szemben a gátlástalanság, a szabadosság, az értékrend nélkülség egyenesen az Isten ellen való véték. A szándékos félrevezetésről, a manipulációról és a hazugságokról nem is beszélve. A sajtó valódi

szabadságának megteremtése sajnos még mindig várat magára, az egyensúly létrehozása eddig még nem sikerült. Pedig ez a magyar nép egyik elsődleges érdeke lenne. Csak reménykedni lehet abban, hogy eljön még az idő, amikor a magyar sajtóban is elválnak a tiszta búza az ocsútól, s az előbbiből fogyasztható szellemi táplálék kerül a nemzet asztalára, az utóbbi pedig oda kerül, ahová való: a szellemi szemétdombra.

Molnár Imre Zoltán

IRODALMI SAROK

100 éve született Németh László (1901-1975)

jába került. Életkora szerint a Nyugat második nemzedékéhez is tartozhatna, de szűk volt számára annak polgári humanizmusa. Párhuzamosan írt más lapoknak is (Napkelet, Protestáns Szemle), de mindhárom helyen vendégszereplő idegennek tekintették. Amikor 1932-ben egy tanulmánya kapcsán Babitscsal nézeteltérése támadt, nem írt többet a Nyugathban. Saját lapot alapított, amelyet az elejétől a végéig ő maga írt *Tanú* címmel. A lap ismeretterjesztő, irodalmi, kultúrtörténeti, filozófiai írásaival szinte országos agitáció volt a műveltségért. Nem csoda tehát, hogy igen népszerű lett az értelmiség legszélesebb köreiből.

Egy időben a rádió irodalmi osztályának vezetője is volt. Igyekezett az élő irodalom egészét népszerűsíteni, megpróbált felülemelkedni az igazi- és álelitéteken, de ő maga a népi frókban vélte felismerni a jövő előkészítőit. Ezért a népi frók mozgalmának vezéralakjává nevezték ki, bár igazából oda sem tartozott. Jobb és baloldal egyaránt hatott rá, és ő végül is ellenállt mindkettőnek. „Igazi harmadikutas volt.” - mondja róla Hegedűs Géza. Célja mindig a nép ügye volt, a népet a műveltség által felemelni, utat mutatni. Azt vallotta, hogy Magyarországra Közép-Európában példaadó szerep vár, erre kötelezi történelme is. Tudását tisztelték, de nézetei miatt egyre magányosabbá vált. A háború után (1945-1950) megalázó körülmények között élt, kívül rekedt az irodalmon. Hódmezővásárhelyre ment, ahol biológianár és iskolaorvos volt. E mellett műfordításból élt. Nem írt összefüggő irodalomtörténetet, de tanulmányait

sorba rakva szabályos irodalomtörténet kerekedik azokból. Pályája kezdetén főleg esszéistaként tartották számon, és regényeiben, drámáiban is gyakran elragadta az elmélkedő-népművelő-népművelő szenvedély. A széles közvélemény elé *A minőség forradalmával* lépett az 1940-es könyvnapon. Megkísérelt elfogulatlan őszinteséggel írni a zsidókérdésről, és más, tömegeket izgató kérdésekről. Nem biztos, hogy mindenben igaza volt, de emberi hangú vitát indított olyan kérdésekről, amelyekről az olvasók csak ritkán hallottak. Első regénye csak 1944-ben jelent meg két vaskos kötetben. Több, a háború után megjelent műve még a háború előtt vagy alatt íródott.

(pl. Gyász, 1930, Bűn, 1936, színművei: Villanyfény 1932, Cseresznyés, 1942). Regényírói pályájának csúcspontját az irodalomtörténet szerint a háború után megjelent *Iszony és az Égető Eszter* jelentik. Színműveivel, drámáival is a nemzetet akarta felrázni. Drámái közül a történelmi-ek a legjelentősebbek. Egymás után mutatták be őket, s ő rendületlenül írta az újakat. (pl. Széchenyi, Galilei, II. József).

Megérthette, hogy a nemzet élő klasszikusának tekintette. Műfordítói tevékenységéért József Attila díjat kapott, alkotótevékenységét Kossuth-díjjal jutalmazták. 1975. március 3-án hunyt el Budapesten.

Molnárné

Németh László a múlt század egyik legjelentősebb magyar írója, esztétája és gondolkodója 1901. április 18-án született Nagybányán. Művelt otthonból indult apja tanár volt. Ő maga is bölcsésznek készült, végül mégis a természettudományok felé fordult és az orvosi pályát választotta. A doktorátusban még egy fogorvosi képesítést is szerzett. Műveltsége káprázatos volt: óriási irodalmi, történelmi, filozófiai, esztétikai, néprajzi ismerete mellett alaposan jártas volt a modern természettudományokban, biztonságos nyelvtudása nyelvészekkel vette fel a versenyt. Semmit sem szeretett fordításban olvasni, inkább megtanult még egy nyelvet, hogy eredetiben olvashasson. Testet gyógyítani (1942-ig dolgozott orvosként), lelket gyógyítani, társadalmat gyógyítani, ez volt a hivatása. 1925-ben *Horváthné meghal* című elbeszélésével megnyerte a Nyugat pályázatát, és egyszerűen az irodalmi élet középpont-

HALOTTAINK

Római Katolikus szertartással eltemetett halottaink

SZABÓ FERENCNÉ FEHÉR GABRIELLA (1919-2001) tiszakécskei lakos, hosszú szenvedés után február 12-én meghalt. Itt temették. Gyászolják: testvérei és családjaik, elhunyt testvéreinek a családjai.

KIS PÁL (1958-2001) kunszentmártoni lakos, hosszantartó betegeskedés után február 15-én elhunyt. Itt temették. Gyászolják: gyermekei, szülei, testvére a családjával, szüleinek a testvérei és rokonsága.

MEGYERI ISTVÁNNÉ LAPOSNYIK ANNA (1922-2001) Hunyadi u. 28. szám alatti lakos, hosszan tartó szenvedés után február 19-én megtért égi Urához. Gyászolják: gyermekei, vejei, unokái és rokonsága.

CSÍK IMRE (1940-2001) Bocskai u. 38/a. szám alatti lakos rövid betegség után elhunyt. Gyászolják: felesége, leányai, veje, unokái, testvérei és családjuk, felesége anyja és rokonsága.

GAZSÓ JÁNOS (1923-2001) Kossuth u. 6. szám alatti lakos február 27-én váratlanul megtért égi Urához. Gyászolják: felesége, leánya, veje, fia, menyé, unokái, testvérei és a családjuk, és a rokonsága.

MINKÓ GÉRGELYNE ROKOLYA MARGIT (1924-2001) Csokonai u. 34. szám alatti lakos hosszantartó gyengélkedés után március 3-án meghalt. Gyászolják: a gondviselő és az ismerősei.

BENEDEK ISTVÁNNÉ SZALAI ERZSEBET (1950-2001) Bajcsy-Zs. u. 44. szám alatti lakos március 4-én váratlanul meghalt. Gyászolják: férje, fia, leánya, testvérei a családjukkal, szüleinek testvérei, keresztfia, férje rokonsága és a rokonság.

Beszélgetés Illés Zoltánnal, az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának elnökével

Községünk vendége volt február 23-án dr. Illés Zoltán az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának elnöke, a FIDESZ Magyar Polgári Párt alelnöke. Ez alkalommal kértem, válaszoljon a Szentendrési Híradó kérdéseire.

- Szeretettel köszöntöm Békésszentandrásra. Milyen alkalomból látogatott községünkbe?

- A békésszentandrás Fidesz-csoport régi meghívásának teszek most eleget. Mindig szívesen jövök Békés megyébe, a mai napon több programom is van. Innen Békéscsabára megyek, ahol sajtótájékoztatót, majd Gyomaendrődön lakossági fórumon veszek részt. Ott a Fidesz megyei vezetőivel, illetve az önkormányzati képviselőkkel találkozom. Minden ilyen alkalommal kettős cél vezérel. Egyrészt a Fidesz Magyar Polgári Párt alelnökeként is annak vagyok a híve - és lehetőséget teremtek rá minden alkalommal -, hogy közvetlen kapcsolat alakuljon ki az országos elnökség és a helyi csoportok között. Alelnökségem Deutsch Tamás - aki a megye felelőse - is rendszeresen jár ide.

A Fidesz alelnökei, és Kövér László elnök úr is - nem csak a kampány időszakában - járják az országot, hogy közvetlenül adhassák át az információkat a helyi csoportoknak és szerezzenek is információkat azokról. Fontos a párbeszéd, amit mindig hangoztatunk, hogy a polgárokkal egyetértésben alakítjuk a politikánkat. Abból merítünk, amit ők mondanak el nekünk, és ennek figyelembe vételével módosítunk politikánkon.

Ezért fontosak a lakossági fórumok, melyeken nem csak a fideszesekkel és a társ pártok (MKDSZ,

FKGP, MDF) képviselővel találkozunk, hanem olyan emberekkel, akik függetlenek, vagy csak érdeklődők. Sőt, talán olyanokkal is, akik az ellenzéki pártokat támogatják, de megtisztelnék bennünket érdeklődésükkel.

A másik ok, amiért mindig szívesen jövök akár ebbe a megyébe is, az a környezet- és természetvédelem ügye. A szentendrásiak egy olyan programot állítottak össze, amely kielégíti az én szak-

mapolitikai kíváncsiságomat is. A Hármaskörös duzzasztóját tekintettük meg, a felújítási munkálatai után tájékoztattam a létesítmény jellegéről, lehetőségeiről, a térségbeli fontosságáról, másrészt a volt szemételep rekultivációját tekintettük meg, annak minden problémájával egyetemben. A mellette lévő horgászvíz vízminőségi problémái merültek fel.

Arra gyanakszom, hogy nem csak az a probléma, hogy a környékbeli házakból odavezetik a szennyvizet, nem csak az, hogy nincs meg a tó lefolyása, hanem a rekultivált szemételepről is lehetnek olyan csurgaléklevek, amely a vízminőséget rontják.

Érdemes lenne megvizsgáltatni a csurgaléklevek folyásirányát.

A harmadik program a Gödény-halom megtekintése volt, amelyről hadd mondjam el a következőket.

Tudom, hogy a természetvédelem részéről tájidegennek tekinthető az akác, de ezzel együtt azt gondolom, helyesebb lett volna, ha a Gödény-halom térségét nem tarra vágják, hanem szálalásos technikával, vagy gyéritéssel, vagy folyamatos gyéritéssel szabaddították volna meg tőle. Igaz, hogy most egy szépen látható

halom, de olyan üres, hogy aki odamegy ugyan gyönyörűen körbe tud nézni, de semmi kedve nincs ahhoz, hogy ottmaradjon, letáborozzon. Kietlenné vált ez a táj jelen formájában. Azt gondolom, hogy a korábbi formája akkor is kedvesebb volt, ha az tájidegen fajokkal volt tele. Lehet, hogy nem itt kellett volna elkezdni a tájidegen fajok elpusztítását, vagy legalább egy kis ligetet meg kellett volna hagyni, ami az itt élőknek és az ideérkezőknek adott volna egy kis varázst ahhoz, hogy ott jól érezzék magukat.

- Útközben az új szemételep kapcsolatban is szerezhett információkat. Szeretném, ha ezzel kapcsolatban is elmondaná a véleményét.

- Kedvező benyomásokat kaptam az itt töltött órák

alatt, minden vendéglátóm - polgármester úr is - szeretettel fogadtak, és átadták a tudásuk legjavát a vízügyi szakemberek is. Amikor polgármester úr azt mondta, hogy a rekultivált szemételep helyett, amelyet bezártak, van egy új, korszerű, az én lelki szemem előtt fölsejlett valami olyasmí, amit a nyugati határszélen láttam a közelmúltban. Amikor azonban elhaladtunk mellette, döbbenet láttam, hogy az újnak tekinthető korszerűnek nevezett szemételep nemcsak füstöl - sajnos odakerült valami, ami gyulladást okozott -, hanem a kerítés s a körülötte lévő földhányás ellenére is látható volt, hogy teljesen rendezetlenek a körülmények. A kerítés legfeljebb arra jó, hogy esetleg megfogja a műanyag-hulladékot, amit a szél ide-oda sodor. Lehet, hogy a szigetelőréteg megvan, én ezt így nem tudom megállapítani. A bekötőtű rendezetlenségétől kezdve, annak őrizetlenségéig, teljesen rendezetlen, elhanyagolt benyomást keltett, amit én nagyon sajnálok. E tekintetben az önkormányzatnak komoly lépéseket kell megtenni, akár még azt is, hogy bezárja ezt a szemételepet, és csatlakozik a regionálshoz. Nem akarok sugalmazni, vagy tanácsot adni, de azt gondolom, hogy ebben a formájában, ahogy most kinéz, nem tekinthető korszerűnek.

Azt is hallom, hogy platóskocsin viszik el a zsákokban a szemetet, ez sem egy európai megoldás. Tudom, hogy sok mindenben lemaradásaink vannak, de 2002. január 1-jéig a 2000 fő fölötti önkormányzatoknak kötelező a szemétygyűjtés megoldása. Itt jó lenne egy nagyobb rendszerhez csatlakozni, vagy kukáskocsit beszerezni, akár kérni hozzá támogatást. Abban is kellene gondolkodni, hogy egy nagyobb rendszerhez való csatla-

kozás elővetíthetné a szelektív hulladékgyűjtés bevezetésének lehetőségét is.

- *A szakmai kérdések után mint a Fidesz alelnökét szeretném a jelenlegi belpolitikai helyzetről kérdezni. Milyen kilátásokkal vág neki a Fidesz Magyar Polgári Párt a 2002-es választásoknak? Hogyan látja, milyen partnerei lehetnek a választásokkor?*

- Ha 1998-ban összefogásra volt szükség, akkor 2002-ben még inkább szükséges a jobb-közép erők széleskörű összefogása, függetlenül attól, hogy ki nyeri meg a választásokat. Valószínű, hogy azt néhány tízezer szavazat fogja eldönteni, ezért minden szavazatra szükség van. Azt is lehet tudni, hogy a polgári oldalnak az összefogáson kívül akkor van esélye, ha sokan jönnek el szavazni. Tehát mindenkinek azt kell mondanunk, hogy jöjjenek el választani, mert a nagy számok törvénye alapján, ha többen mennek el, abban ott lesznek azok is, akik - akár az utolsó pillanatban - úgy döntenek, hogy a polgári oldalra szavaznak. A mostani közvéleménykutatói adatok, felmérések azt bizonyítják, hogy megszűnt az MSZP és a FIDESZ közötti különbség a népszerűség tekintetében. Ezt én mély alázattal és lehunytt szempillákkal fogadom, mert még véletlenül se gondolja valaki, hogy ez bármilyen elbizakodottságra, vagy nagyképűségre ad okot. Távol álljon ez tőlem és a FIDESZ-től egyaránt. Ez azt jelenti, hogy a FIDESZ vezette kormány eddigi következetes munkájának eredményei kezdenek beérni. S hadd mondjam, még az MSZP-re biztosan szavazók nagy része is azt mondja, egyetért a családtámogatási rendszerrel, a minimálbér emeléssel, a közbiztonság javítására tett lépésekkel és így tovább. Ebből pedig az következik, hogy az út amelyen a kormány halad, amelynek alappillérei a család, a becsületes munka után kapott jövedelem és az oktatás, az helyes. Ez utóbbi fontossága talán még a környezetvédelemnél is előbb való. Mondom ezt környezetpolitikusként. Mindkét szemem sűr, de ha azt kérdezik, a környezetvédelemre vagy az

oktatásra adjanak-e pénzt, akkor azt mondom, inkább az oktatásra. A kormány munkáját ezen sarkpontok mentén összefogja a nemzetben való gondolkodás. A határokon kívüli magyarok helyzetén keresztül az, hogy itt a határokon belül az a tízmillió is egy kicsivel mindig jobban éljen. Valamint az a szociálpolitika, amit a családok támogatásában és a nyugdíjak emelésében megteszünk, ez az az alap, amelynek talaján úgy érzem esély van, remény van arra, hogy a 2002-es választásokon esetleg győzedelmeskedhet a jobb-közép oldal. Ezért nagyon következetes munkát kell végeznünk az elkövetkezendő időben. Az emberek felé kell fordulni, és hitelesnek kell maradni országos és helyi szinten egyaránt, mivel ezek egymásra kisugároznak.

Ami a potenciális partnereket illeti, mi az összefogás hívei vagyunk, s szerettük volna, ha ez mihamarabb bekövetkezik. Ha már nem így történt, tiszteletben tartjuk partnereink elképzeléseit, nézeteit, s örülünk annak, ha máskor nem, hát a második fordulón a „gyengébb” jelölt visszalép az erősebb polgári jelölt számára. Ez mégiscsak bizakodásra ad okot. Tehát ha 2002-ben az első forduló után jó helyzetben van a jobb-közép oldal bármelyik pártja, akkor a második fordulás összefogással van esély a győzelemre. Igazából ez a tétje a választásoknak. Eddig már az összes parlamenti pártot kipróbálták a polgárok. Most először merül föl ez a kérdés, kit tapsolnak vissza. Vélhető, hogy az SZDSZ-nek, a MIÉP-nek nincs esélye, hogy nyerjen a választásokon. Úgy gondolom, hogy két párt, az MSZP és a FIDESZ között dől el a 2002-es választás. Ebben az esetben van esély arra, hogy a polgári oldal szélesebb körű összefogásával a második fordulón a polgári gondolkodásmód, cselekvés, gondolatosság, eszmerendszer és az abból fakadó konkrét lépések győzedelmeskedjenek.

- *Köszönöm a beszélgetést! További munkájához erőt, jó egészséget kívánok az olvasók nevében is!*

Molnár Imre Zoltán

KÖRNYEZETVÉDELMI HÍREK

Kedves Olvasó!

Mai számunktól kezdve szeretnénk egy új rovatot nyitni az újságunkban környezetvédelmi hírek címmel. Megjelentek már a Híradó hasábjain ilyen tartalmú cikkek, melyek foglalkoztak a témával, de ezen túl azt rendszeressé szeretnénk tenni.

Az ember élete során az urbanizációs fejlődés révén sok olyan káros hatás éri, amire nem is gondol. Szennyezzük környezetünket, a levegőt, a talajt, a vizet és nem is gondolunk arra, hogy mi lesz velünk a jövőben. Ennek legtöbbször az oka az emberi gondatlanság, nemtörődomség, mások semmibe vétele. Az én szemem, szennyvizem tünjön el a portámról, de hogy hová viszem, hová engedem, az már nem érdekel. Szóvá kell tenni ezeket a problémákat, beszélni az emberekkel, példát mutatni egymásnak, hogy hogyan cselekedjünk. Foglalkozni kell a pozitív és negatív dolgokkal együtt. Ebben a rovatban szeretnénk, ha megjelennének az olvasói vélemények is.

Elkészült egy tanulmány, Békésszentandrási Nagyközség Komplex Környezetvédelmi Programja címmel. Az EU csatlakozás küszöbén, ha néhány év múlva oda akarunk tartozni, akkor a környezetvédelem területén kell előbbre lépni, mert ezen a területen legnagyobb a lemaradásunk. E program csatlakozik a már elfogadott Békés megyei programhoz, melyet a

Képviselő-testület február 27-i ülésén elfogadott. Minden program annyit ér, amennyit meg tudunk valósítani belőle. Keretet ad, meghatározza a tennivalókat, melyet a lakossággal karöltve kell megoldani. Ezért széles körben kell megismertetni a programot, mert csak akkor várható el mindenkitől az együttműködés, ha ismeri azt. A terjedelme miatt csak több részletben tudjuk közölni.

A tanulmány három fejezetre tagolódik. Első részben a település környezeti állapotának a feltárása, értékelése történik. A fejezet 14 témakörben foglalkozik többek között a levegő, a vizek, a talaj, a táj- és élővilág, a települési és épített környezet állapotával, valamint a népesség egészségi állapotának környezetvédelmi vonatkozásaival. Feltárja a tanulmány a község hulladékgazdálkodását, a szennyvizek elhelyezésének problémáit, foglalkozik a község lakosságát érintő zajártalommal, valamint nagyon fontos területként a környezeti marketing, a környezeti kultúra fejlesztésével, az emberek tudatformálásának a kérdéseivel.

A tanulmány második részében ezen fejezetek problémakataszterével, míg a harmadik részében a célok meghatározásának és a feladatok megoldásának kérdéseivel foglalkozik.

Fabó István

MESÉK - ESOPUS NYOMÁN

A farkasról és daruról

Mikoron a farkas báránt ennék, az teteme, törtinetszerint, torkába akada. Keres, kér segítséget, nem mielő senki. Mindenek azt mondják, hogy mit torkosságával keresett, meg lelte. Végre sok húzelkédő beszéddel reá bírta a darut, hogy az ő hosszú nyakát torkába nyújtana, és a tetemet ki venné. Mikoron kegyig a daru ki vőtte volna, és jutalmat kérne, meg csúfolá őtet, mondván: 'Ékftelen, menj el előlem,

még sem elégedtel-e meg rajta hogy élsz, nekem köszönjed azt, mert ha akarom vala, az nyakadat ketté haraphatom vala, mikoron az torkomba bocsátád.

Értelme

Ha valamit valaki haláttalannal teszen

Mint a darunak munkája héjába leszen,

Mert jóért jöt ember mastan ritkán veszen.

Hock János

NEMZETI DICSŐSÉGÜNK

Rákosi Viktor: A névtelen hősök

Ugy érzem magam, mint az Ezeregyéj Aladinja, mikor a varázsló leküldte a földalatti barlangba s felhatalmazta, hogy az ott heverő gyémántokból, drágakövekből hozzon fel annyit, amennyit elbir.

Hova markoljak én, aki ime leszálltam a tündérbarlang kínesei közé, kiválogatni a javát? Mit hozzak fel tinektek magyarok, lelketek ámulására, szívetek gyönyörűségére...

Behunyom a szemem, mert káprázik, vakon bele markolok és elétek öntöm.

*

Gyerekkoromban, az én kis szülőfalumban, mely ott rejtőzik a Balaton és a Bakony közt, a szomszédunkban lakott egy Zsupány nevű szegény parasztesalád. Az öreg Zsupány, a három fiával.

A legidősebbiknek fél lába fából volt s ez minket gyereket borzadályllyal töltött el. A fél lába elvesztését az Isten büntetésének tartottuk s félve kerültük szegény Zsupány Jánost.

Ő csak házi munkával foglalkozott s ezért mindig otthon ült; így aztán mégse kerültek a vele való érintkezést. Ő aztán tréfásan azt bizonyította nekünk, hogy sokkal jobb, ha az embernek csak fél lába van, kevesebb baja van a körmeivel. Csak fél csizmára van szüksége, kevesebb háj és súbiksz kell neki csizmát kenni. Annyira el tudta nekünk magyarázni, hogy néha szinte csodálkoztunk, hogy miért nem vágatja le a másik fél lábát is.

Egyszer aztán nagy eset történt. Zsupány János kiment fürödni az Ádám-gödörbe, melyet megtöltött az esőlé. Letette a falábát és belement a vízbe. Mi pedig, akik onnan nem messze játszottunk, ellopuk a fél lábát és messziről lestük, hogy mit csinál.

Az lett a vége, hogy négykézláb mászott haza, amin mi

szörnyen jól mulattunk. Mikor már közel járt, előrefutottunk és bedobtuk az udvarukba a falábát.

Zsupány bemászott az udvarukba, fogta a falábát, a pitvar sarkába ült és sírt. Jól láttam, hisz a kerítés hasadékaán keresztül néztem.

Elszégyletem magamat és valami névtelen szomorúság fogott el.

Mikor apám este haza jött, valami rejtélyes erő, belső sugallat arra kényszerített, hogy odaálljak eléje és mindent elmondjak neki.

Apám komor arczczal végighallgatott.

Aztán fogott egy hotot és elvert.

Végül elvonta tőlem az aznapi vacsorát s éhesen kellett lefeküdnöm.

És én boldogan fekvődtem az ágyamban.

Szomorúságom teljesen megszűnt. Önkénytelenül éreztem, hogy bünt követtem el és expiáltam. Lelkiismeretem rendben volt. Nyugodtan elaludtam.

Másnap reggel pedig anyámmal átmentem Jánoshoz és bocsánatot kértem tőle. Barátságosan nézett rám s szóla:

- Nem tesz semmit urfi. A gyerekek nem tudják mit cselekszenek. De most megtanulhatta, hogy a szegény nyomorékot nem illik kicsúfolni... Majd ha nagy lesz, megtudja, hol vesztettem el az én fél lábamat és akkor majd tisztelettel gondol Zsupány Jánosra...

Sok-sok év múlva megtudtam, megértettem, hogy miért kellett Zsupány Jánosnak falábon járnia s szerettem volna odarohanni hozzá, hogy megcsókoljam a kezét... de Zsupány János akkor már a föld alatt volt s pajkos gyerekek többé nem csúfolódtak vele...

Ő is elment, mikor végig zúgott az országon a kiáltás: Veszedelemben a haza!

Mi volt neki a haza? Egy darab fekete kenyér, egy korsó

víz. Egy szalmafüdeles sárviskó. Nehéz, testemésztő, verejtékfakasztó munka. Kemény ágy, hideg szoba.

Mit védjen rajta? Fordulhat-e rosszabbra a sorsa, ha az ellenség lebirja a hazát?

Nem.

Fordulhat-e jobbra, ha legyűztük az ellenséget?

Nem.

Ő visszatér a kis falu szűk határába s éli tovább régi életét. Húzza tovább a régi nyomorúság igáját.

Vagy elesik a harcmezőn szeretteitől távol s egy közös sírba száll alá névtelen bajtársaival.

Vagy visszatér csonkán, bennán s kolduskenyéren tengeti hátralevő napjait. De ő nem okoskodott. Kigyulladt szívében a tűz, melynek, mint a templom szentélyében az örök tűznek, ott kell égni mindnyájunk keblében és elvonult a harcba.

Oh, én csodálom és becsülöm a nagy urakat, gazdag embereket, akik leszálltak palotáik, kastélyaik magas csarnokaiból és életüket, vagyonukat kockára tették a veszélyben forgó hazáért. Pompát, jóllétet, gondtalan életet hagytak ott, hogy síkra szálljanak egy nagy eszméért.

Dicsőség, áldás nevükre, mert jó hazafiak voltak.

De engedjék meg, hogy szeretettel melléjük helyezzem az én Zsupány Jánosaimat, kik nem védték kastélyaikat, kikre az ősök, a nagy mult nem róttak kötelességeket, kikre dicsőség, hirnév nem várakozott: és mégis elmentek az első hívásra, feláldozni magukat, megmenteni a haza becsületét.

A hazáért, mely mint eszmény élt szívében s melyet pozitív alakban, mint rendet, mint szervezetet, mint társadalmat, mint államot nem is tudtak maguk elé állítani.

S mikor Kossuth dobantott egyet lábával a földön, egyszerre előbujtak onnan ezrével, tízezzel, százezzel azok,

akik inkább akartak meghalni szabad emberül, mint élni békében, de szolgaságban.

Nézzétek a bús özvegyet, aki öreg napjainak egyetlen gyámolát, a fiát harcba küldi.

Nézzétek a gyermekhonvédeket.

Nézzétek az asszonyhonvédeket.

Nézzétek a paphonvédeket.

Az apa otthagya kis gyermek-eit. A felnőtt fiúk otthagyták szüleiket. S e nagy családi szétszakadásokban senkise volt szomorú: csak a nyomorék és az aggyastyánok, akiknek otthon kellett maradniok.

S rohantak előre a hősök. A piski-hidnál átgázolják a jégtől zajló folyót. Futólépésben megmásszák Branyiskó havas ormát. Kartács-zápor közt rohantak a tápió-bicskei hidra. Szuronyrohammal mennek neki a szolnoki ágyutelepnek. Hetvenketten védik a sztrechnói tetőt tízezer orosz ellen s ott vesznek mind. Százával hullanak le Budavár halált okádó ormáról, de végre kitűzik rá a trikolórt.

Együtt mind, egy Istenért, egy hazáért, egy zászló alatt, a szent szabadságért; együtt mind: a szűrös, a kaputos, a szegény, a gazdag, a diák, a paraszt.

Szívében az önfeláldozás érzése ég, a rajongásig hevülve. Pantheon az én szívem, mely kegyelettel őrzi ezeréves nemzetünk nagy alakjainak emlékét.

De őrzi emlékét a kicsinyeknek, a csaták névtelen halottjainak is, kiknek csontjaiból emelkedtek a diadalívek.

A párisi Pere Lachaise-ben van egy obelisz, ahol halottak napján a nép virággal áldoz az eltűntek, tengerbe vesztettek, idegen világrészben meghaltak emlékére.

Ilyen obeliszket emeltem én szívem Pantheonjában a jeltelesenül pihenő kicsinyeknek. Akiknek a nevét nem tudom... de küzdelmeik, szenvedéseik, hazaszeretetük, önfeláldozásuk eredményeit látom.

Ez volt a XX. század

1901

Piacra került az első „Mercedes” modell. 1895-ben a Daimler Motortársaság a gazdasági csőd szélén állt. Ekkor Jellinek Emil osztrák-magyar tiszteletbeli konzul az új modell számára konstruktív változtatásokat követelt. Javasolta, hogy a külföldön semmitmondó Daimler cégnevet cseréljék ki a jól hangzó Mercedesre, saját lánya nevére.

1901. március 1.

Eberfeldben üzembe helyezték a személyszállításra alkalmas függővasút első 4,5 km hosszú szakaszát. Az új magasvasút hosszú szakaszon keresztül a Wupper folyó és részben a városi utcák felett fut. A vasút átlagsebessége 30 km/h volt.

1903. március

Elkészült a budai királyi palota új 304 m hosszú dunai homlokzata. Ybl Miklós 1874-ben kapta meg a bővítési-átépítési feladatot, amelyet Hauszmann Alajos fejezett be.

1903. március 29.

Elhunyt Dankó Pista (szül. Szatymaz, 1858. VI. 14.), cigányprímás. Már 15 évesen önálló zenekart vezetett. Évekig Szegeden muzsikált. Több mint 400 dalt és dalbetétet komponált, bár a kottaolvasáshoz nem értett, így dalai mások átíratában jelentek meg.

1904. tavasza

Az első vasutassztrájk igen jelentős esemény volt, mert a vasút dolgozóinak, mint állami tisztviselőknak, nem volt szabad sztrájkolni. Most szervezkedési szabadságért, anyagi kedvezményekért mozgolódtak. Ellenzéki politikusok vezetésével nagygyűlésre készültek, amit a MÁV megtil-

tott. Erre tört ki a sztrájk Budapesten, és terjedt át vidékre. A sztrájk gyors felszámolása megnövelte a Tisza-kormány tekintélyét.

1905. március 10.

A mukdeni csatával véget ért az orosz-japán háború. Az oroszok feladták a keményen ostromolt Mukden (ma Senjan) városát. A veszteségei mindkét félnek óriásiak voltak.

1905. március 13.

Theodor Rooseveltt az USA elnöke a nemzeti kongresszus előtt keményen bírálta a szülői kötelességről megfélemedezett nőket és férfiakat, akiknek „a gondok elkerülése a cél, olyan életért, amely a teljes kényelmet és fényűzést biztosítja, ám nincsen hely benne a gyermeknek. Az ilyen férfiak és nők a legmélyebb megvetést érdemlik.”

1905. március 24.

Hetvenhét éves korában Amiens-ben meghalt Julius Verne, a „tudományos-fantasztikus” regények atyja. Kalandregényei nagy sikert arattak, mert dús fantáziáról árulkodtak, és páratlan ügyességgel tette meggyőzően valóságosnak elképzeléseit.

1905. március 27.

Ezen a napon született Kalmár László Kossuth- és állami díjas matematikus, akadémikus. Fő kutatási területei a matematikai logika, a programozás elmélet, és a matematika alapjainak vizsgálata. Felismerte és hirdette a számítógép jelentőségét mind a tudományos kutatásban, mind a gazdasági életben.

1906. március 3.

Budapesten megnyílt a Projektográf, az első fővárosi, csak filmvetítésre szolgáló mozgófényképszínház.

1906. március 17.

Áchim L. András békéscsabai nagygazda, aki országos hírnévre tett szert a tiszántúli parasztmozgalom szervezésével, szembefordult a koalícióval, és Magyarországi Független Szocialista Parasztpárt néven önálló szervezetet hozott létre. A mozgalom hamarosan egyesült a Várkonyi István vezette Független Szocialista Szövetséggel, és fölvette a Magyarországi Független Szocialista Parasztpárt nevet.

1906 tavasza

Világszerte hódított az építészetben a funkcionális építészet, az ún. „hasznos stílus”. A fejlődésben úttörő jelentőségű volt a párizsi Samaritaine áruház acélvázaz üvegépülete, és a bécsi Postatakarék épülete. A szecesszió díszzeit elhagyó puritán épületek a Bauhaus forradalmát készítették elő.

1907. március

A budapesti Nemzeti Színház épületét tűzveszélyesnek ítélték, és a társulat ideiglenesen elköltözött.

1907. március 2.

Megnyílt a fővárosi Cabaret Bonbonnière, az első állandó kabaré Budapesten.

1907. március 21.

A brit kormány ismét elutasította a csatornaalagút építésének tervét Anglia és Franciaország között. Katonai szempontból jelentett volna bizonytalanságot és veszélyt az angol nép számára. Megépítése az ipar és kereskedelem számára sem jelentett volna különösebb nyereséget.

1909. március 3.

Zágrábban, a horvát fővárosban elkezdődött az 1908 augusztusában letartóztatott szerb politikusok elleni felség-

árulási per. Azzal vádolták őket, hogy Horvátország, Dalmácia, Szlavónia és Bosznia-Hercegovina Osztrák-Magyar Monarchiától való elszakadására buzdítottak. A per Bosznia-Hercegovina annexiójának jogosultságát volt hivatott igazolni.

1909. március 4.

Az USA 27. elnöke William Howard Taft megtartotta székfoglaló beszédét a kongresszusban. Taft, aki korábban a Fülöp-szigetek kormányzója, majd hadügyminiszter volt, a dollárdiplomácia képviselőjének számított, hallani sem akart belpolitikai reformokról.

1909. március 10.

Szerbia engedett területi követeléseiből és közölte az európai államokkal, hogy szerinte Bosznia-Hercegovina kérdése európai kérdés, és sorsáról az 1878-as berlini szerződést aláíró hatalmaknak kell döntenük.

1909. március 29.

A közös minisztertanács részleges mozgósítást rendelt el Szerbia ellen. A német kancellár szerint Bosznia-Hercegovina annexiója a harminc éve folytatott gazdasági- és kultúrpolitika utolsó lépése.

1909. március 31.

Szerbia elfogadta Bosznia-Hercegovinának a Monarchia által annexióját.

1910. március 3.

John D. Rockefeller amerikai milliommos 1,2 milliárd márka értékű alapítványt tett a tudomány támogatására.

1910. március 12.

Ezen a napon született Lékai László bíboros, esztergomi érsek. (megh. 1986. VI. 30.) Jelentős szerepe volt az állam és a római katolikus egyház viszonyának konszolidálásában.

1910. március 16.

Gerevich Aladár kardvívó, olimpiai bajnok e napon látta meg a napvilágot. (megh. 1991. V. 15.) Minden idők legeredményesebb magyar olimpiai résztvevőjeként hétszeres olimpiai bajnok volt. Ezen kívül tízszeres világbajnok és ötszörös Európa-bajnok. A vívó mesteredzőt a Hallhatatlanok Klubjának tagjává választották.

1910. március 17. és 19.

Kodály Zoltán első szerzői estjét tartotta Budapesten. Bartók Béla két nappal később koncertezett a fővárosban. Bartók Kodály baráti segítségével

kezdte meg a népzene módszeres gyűjtését. A két kiváló zeneszerző egymással szoros kapcsolatban alakította ki az új zenei stílust és egyéni zenei nyelvét.

1910. március 20.

A cári birodalom és Ausztria-Magyarország ismét felvette a diplomáciai kapcsolatokat, amelyek Bosznia-Hercegovina annektálása miatt megszakadtak. Ezzel egy időre megszűnt a háborús veszély a Balkánon.

1910. március 24.

E napon született Ortutai Gyula néprajztudós, akadémikus, kultúrpolitikus. (megh. 1978. III. 22.)

Bosznia-Hercegovina annexiója

A XIX. század végén minden nagyhatalom kereste a maga gyarmati övezetét. Még Németország számára Afrika, a Monarchia számára már csak a Balkán kerülhetett szóba. Miután az 1877-es orosz-török háborúból Oroszország került ki győztesen, rákényszerítette a Török-Birodalmat, hogy elismerje Románia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró függetlenségét, és a nagy bolgár fejedelemség létrehozását. Az orosz befolyás kiterjesztését azonban sem a Monarchia, sem Anglia nem volt hajlandó tudomásul venni. A nagyhatalmak a berlini kongresszuson (1878. július) megosztották Oroszországot győzelmének gyümölcsétől. Még az orosz-török háború kitörése előtt Andrássy gróf titokban Budapesten megállapodott az oroszokkal, hogy nem születhet nagy délszláv állam, s a balkáni egyensúly érdekében a Monarchia elfoglalhatja Boszniát.

A természeti kincsekben gazdag, de hallatlanul elmaradott tartomány már attól is konfliktusforrás volt, hogy szerbek, horvátok, részben törökök lakták, mohamedánok, ortodoxok és katolikusok feszültek egymásnak. Ké legyen hát Bosznia? Ha Horvátországa lesz, akkor a nagy szláv súly miatt vége a dualizmusnak. Szerbia sem kaphatja meg, mert ez az orosz befolyás növekedését jelentené, a Monarchia pedig nem akart orosz harapófogóba kerülni. Bosznia-Hercegovina annektálása azt is jelentette, hogy a Monarchia egy sor technikai és igazgatási, kulturális újítást vezetett be, tőkét fektetett be, hogy szervesen beépítse a birodalomba az új tartományt.

A felségárulási per és a részleges mozgósítás után Szerbia végül engedett és elfogadta Bosznia-Hercegovina annexióját.

A növekedéstől elzárt Szerbia már csak Oroszországra számíthatott.

Molnárné

Vízdíj változás

Április 1-jétől mintegy 8%-kal emelkednek a víz- és csatornadíjak. Az inflációt el nem érő mértékű változásra a Víz- és Csatornamű Intézmény rendtábilis működtetése érdekében volt szükség.

Az új tarifák lakosság esetében: Vízórával rendelkezőknél:

alapdíj 100 Ft/hó
vízhasználat 145 Ft/m³
víz- és csatorna 250 Ft/m³

Átalánydíjasok:
alapdíj 100 Ft/hó
vízhasználat 205 Ft/m³
víz- és csatorna 340 Ft/m³

Nem lakossági vízfogyasztók:
alapdíj 200-650 Ft/hó (vízórától függően)

vízhasználat 205 Ft/m³
víz- és csatorna 340 Ft/m³
Szippantott szennyvíz, ártalmatlanítási díja 80 Ft/m³

Felhívjuk a szippantást végző vállalkozókat, hogy a szippantott szennyvizet csak a szennyvíztelepen üríthetik le. Az illegális leürítést szigorúan ellenőrizzük és komoly összegű szabálysértési bírságra számíthat az elkövető.

Felhívjuk továbbá az átalánydíjas fogyasztókat, hogy a jegyző által és a rendeletek alapján kötelező vízórásítást haladéktalanul végezzék el.

Sinka József
polgármester

Tavaszi lomtalanítás

Békésszentendrési Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének Mezőgazdasági és Környezetvédelmi Bizottsága javaslatára 2001. április 5-én és 6-án lesz megtartva a tavaszi lomtalanítási akció a településen.

Kérjük, hogy a 44. számú főút által lehatárolt régi református

részen lakók április 5-én (csütörtök), míg a régi katolikus oldalon élők április 6-án (péntek) reggel 7 óráig rakják ki a lakóingatlanul előtti közterületre a lomtalanítással összegyűjtött hulladékot.

Békésszentendrési Nagyközség Polgármesteri Hivatal

Bűnmegelőzési Közalapítvány bevételei - kiadás tényadatai

2000. év: Nyitó pénzkészlet
2000. január 1-jén 98.137 Ft

Bevételek:

Önkormányzattól támogatás
80.000 Ft

Adományok 29.888 Ft

1% adó felajánlás 9.974 Ft

Kamatjövőírás 2.414 Ft

Összes bevétel 122.276 Ft

Kiadások:

Bankköltség, postaköltség
8.241 Ft

Bűnmegelőzési Egyesület részére támogatás 48.000 Ft

Összes kiadás: 56.241 Ft

Pénzmaradvány 2000. december 31-én 164.172 Ft.

Békésszentendrési, 2001. I. 29.

Bobvos János
kur. elnök

Bűnmegelőzési Közalapítvány

5561 Bstándrás, Hősök tere 1.

Adószám: 18379596-1-04

OTP Rt. 11733058-20021740

MILLENNIUMI KI MIT TUD

Megrendezés ideje:

2001. április 23-27. (témaköri versenyek)

2001. április 29. (Gála)

Jelentkezési idő: 2001. április 18.

Helye: Könyvtár Békésszentendrési

Kérjük a jelentkezési lapon az alábbiakat feltüntetni: név, kategória, előadott mű címe
Témakörök: vers, próza, ének (szóló, kórus) tánc (társas, néptánc) hangszer (szóló, együttes), színjáték, egyéb.

Várjuk minden kedves érdeklődő jelentkezését, korhatártól függetlenül.

Bővebb felvilágosítás Benedek Erikánál a Könyvtárban.

Millenniumi Emlékbizottság

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

A község szociális helyzetének áttekintése a szociális ellátások tükrében

Az 1993. évi III. tv. a Képviselő-testületek feladatává tette a szociális ellátások, valamint a személyes gondoskodás keretébe tartozó ellátások biztosítását. Az Önkormányzat Képviselő-testülete a törvényi felhatalmazás alapján megalkotta a 10/1998. (VI.29.) számú KT. rendeletét, mely településünkre vonatkozó szociális ellátások szabályait tartalmazza.

E rendelet értelmében a Szociális és Népjóléti Bizottság, a polgármester, illetve a jegyző döntési jogkörébe tartozik a szociális ellátások megállapítása.

A Szociális és Népjóléti Bizottság hatáskörébe tartoznak a rendszeres szociális segély, időskorúak járadékának, lakásfenntartási támogatás, átmeneti temetési segély, ápolási díj, szociális kölcsön, közgyógyellátási igazolvány méltányosságából történő megállapítása.

A 2000. évben átmeneti segélyben 66 főt, temetési segélyben 56 főt, szociális kölcsönben 7 főt, belvítzámogatásban 190 főt, közgyógyellátási igazolvány méltányosság címen 17 főt, ápolási díjban 3 főt részesített a Bizottság. A Szociális és Népjóléti Bizottság az elmúlt évben 15 ülést tartott és 491 határozatot hozott.

Polgármesteri döntési hatáskörben a 2000. évben jövedelemplótló támogatás megállapítására 115 fő, jövedelemplótló támogatás megszüntetésére 34 fő, jövedelemplótló támogatás szüneteltetésére 94 fő esetében került sor.

Jegyzői hatáskörbe tartozik a közgyógyellátási igazolvány alanyi és normatív alapon történő megállapítása, a mozgáskorlátozottak közlekedési, szerzési és átalakításának

megállapítása, rehabilitációs ügyek és a vakok személyi járadékának megállapítása.

2000-ben közgyógyellátás alanyi jogon 126 fő, normatív alapon 46 fő, mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában 514 fő, vakok személyi járadékában 1 fő, rehabilitációs ügyekben 94 fő esetében döntött a jegyző.

A többször módosított szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény rendelkezései alapján 2000. május 1-jétől kezdődően az Önkormányzat rendszeres szociális segélyt állapíthat meg, melynek a feltétele, hogy a munkanélküli az önkormányzattal köteles együttműködni, mely szerint köteles 30 napig közhasznú munkát végezni.

Az elmúlt évben 15 fő részesült rendszeres szociális segélyben.

A gyermekvédelem helyi szabályozásáról szóló módosított 6/1998.(IV.30.) számú KT. rendelet alapján 2000. július 1-jétől kezdődően a rendszeres gyermekvédelmi támogatás iránti kérelem elbírálásához szükséges a család vagyoni helyzetének vizsgálata.

Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban 2000. december végén településünk 193 családjának 324 gyermeke részesült.

A 2000. évben szociális ellátások címén az Önkormányzat összesen 30.256 eFt összegben részesítette a lakosságot. Ehhez az állami költségvetésből 20.706 eFt-ot igényelt meg, saját önkormányzati forrásként 9.550 eFt-tal járult hozzá a szociális ellátásokhoz.

Strassburger Gyöngyi
aljegyző

RÖVID HÍREK

* Március 1-jétől 20 fő részvételével közmunka program indult, folytatódik a belvítz csatorna hálózat építése, karbantartása, a ligetek tisztítása és a belvítzkárt szenvedett önkormányzati épületek felújítása.

* Rövid látogatást tett a helyi FIDESZ csoport meghívására településünkön dr. Illés Zoltán országgyűlési képviselő az országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának elnöke. Megtekintette a duzzasztót, a rekultivált illegális szemételepet és a Gödény halmot. Segítséget kértünk a duzzasztónál építendő vízerőmű törvényi akadályának elhárítására.

* Ismét benevez településünk a KIHÍVÁS NAPI tömegsport országos versenyre. Időpontja 2001. május 30. 00.00-21.00 óráig. Az eseménnyel kapcsolatos további információk a Híradó következő számaiban olvashatók.

* Állampolgári felelőtlenség miatt február 22-én kigyuladt a szemételep. A szállító munkások izzó parazsat szállítottak ki a hulladékgyűjtés alkalmával. A tűzoltók megérkezéséig az óriási szél miatt több tíz négyzetméteren égett a szemét.

Kérjük a lakosságot, hogy csak kihűlt salakot tegyenek a hulladék közé.

* Két fő kért és kapott első lakáshoz jutási, illetve lakás korszerűsítési visszatérítendő támogatást.

* Bizonyára észrevették, hogy elkezdődött a tavaszi nagytakarítás a község közterületein. Kérjük a lakosságot, hogy kapcsolódjanak be a munkálatokba, lakókörnyezetüket tisztítsák meg a vadon nőtől, takarítsák ki az árkokat, gereblyézzék össze a faleveleket, legyen gondozott a környezetünk. Szép környezetben kellemesebben élhetünk.

2000. évi költségvetés végrehajtása

A Képviselő-testület február 27-én tartott ülésén fogadta el az elmúlt év költségvetési beszámolóját. A jóváhagyott rendelet 406 MFt bevételt, 403 MFt kiadást, 4 MFt pénzmaradványt tartalmaz.

Az önkormányzat december 31-i mérleg főösszege, eszközök és források, egyező 361 MFt-tal került elfogadásra.

A testület és a könyvvizsgáló jelentés is megállapította, hogy a beszámoló megbízható és valós képet mutat az Önkormányzat vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről. A pénzügyi kimutatások több oldalról történő elemzése alátámasztja azt, hogy a több évi gond után a gazdálkodás kezd stabilizálódni.

Minimális mértékűre csökkent az 1994-ben felvett és oly sok gondot okozó fejlesztési hitel állománya. Csökkent a likviditási problémák kezelésére felhasznált folyószámla-hitel igénybevétele.

Az intézmények akadály nélkül ellátták kötelező feladataikat. Nőtt az Önkormányzat vagyona, a befektetett eszközök mértéke 37 MFt-tal növekedett.

Az évek óta tartó racionális gazdálkodásnak meg lett az eredménye. Remélhetőleg a kötelező feladatok állandó növeléséhez az állami támogatások emelése lesz a jellemző. Jelenleg sajnos az alulfinanszírozottság tapasztalható.

Sinka József
polgármester

„Ha mindig azt teszed, amit mindig is tettél,
akkor mindig azt kapod, amit mindig is kaptál.
Ha az, amit teszel nem működik, tégy valami mást!”
Joseph O'Connor, John Seymour

KÖZOKTATÁS - KERETTANTERV - MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS

Az előző számban elsősorban a közoktatást, mint rendszert, annak működését, a nemzetközi összehasonlítás egyszerű eszközeivel vizsgáltam. Hangsúlyozom, elsősorban a formát, amely azért természetesen nem választható el teljes mértékben a tartalomtól. Ez alkalommal a tartalmi szabályozás eszközéről, a tantervről, illetve annak legújabb változatáról, az ún. kerettantervről kívánok szólni.

Mielőtt a téma közepébe vágnék, mindenképpen szükségesnek tartok egy kis történeti áttekintést, a jobb megérthetőség kedvéért. Már az oktatás-nevelés kezdeteitől az abban részt vevők (pedagógusok) tevékenységüket nem esetleges módon, hanem egy kidolgozott terv alapján végezték. Ebben írták le azt a folyamatot, amelyben megjelölték a kiindulóponttól a végéig való eljutás lépéseit. Ezek voltak az ún. kezdetleges tantervek. Az oktatás intézményesülésének kezdetétől egyre fontosabbá vált, hogy legalább az adott fenntartóhoz tartozó egyes iskolákban megszerezhető tudás közel azonos legyen. Ezért aztán kialakultak a fenntartóhoz kapcsolódóan a kolostori iskolák, a felekezeti iskolák, a városi iskolák tantervei. Az iskoláztatás ezekben az időkben egy-egy közösség igényeinek kiszolgálására volt hivatott. Az intézmények túlnyomó részét az egyház tartotta fenn, elsősorban a saját papi utánpótlásának a kinevelésére, de felkarolta a tehetséges jobbágyi származású gyermekeket is. A középkor nagy tudósai ezekben az iskolákban nevelődtek, s sok esetben a jobbágyi sorból jutottak el magas méltóságokig. (Az egyik legjobb példa erre Bakócz Tamás esztergomi bíboros érsek, akit jobbágyi származása ellenére 1513-ban, II. Gyula pápa halála után kis híján pápává választottak.) Később a felekezeti és városi iskolák teljes önállósága a tanterv tekintetében megszűnt. Magyarországon Mária Terézia dédapja, I. Lipót ismerte fel,

hogy az oktatás állami szempontból is nagy fontosságú. Elgondolását dédunokája váltotta valóra 1777-ben, amikor is a Ratio Educationis nevű törvényével a központosított állam fennhatósága alá vonta és egyben kiterjesztette a népoktatást. Ettől az időtől kezdve az ország területén működő összes iskolában az állam által előírt tartalmakat kellett oktatni. Innen indulva az idők folyamán kiépültek a tankerületek, s az 1848/49-es első független magyar kormány kultuszminisztere, báró Eötvös József 1868-ban előterjesztette - szintén miniszterként - a népoktatásról szóló 48. tc-et, kötelezővé téve az oktatást minden gyermek számára. Az ő bölcs előrelátásának, valamint utódai közül Trefort Ágoston és különösen gróf Klebersberg Kúnó munkásságának köszönhetően a magyar köz- és felsőoktatás világszínvonalúvá vált. Ez utóbbi nagyság minisztersége idején száz számra épültek a falusi és tanyasi iskolák, akkor, amikor az I. világháború és Trianon következtében ezer sebből vérzett az ország. Nagy hatású parlamenti felszólalásával elérte azt, hogy képviselőtársai szinte egyhangúlag támogatták a temérdek pénzt igénylő beruházásokat. A második világháborút követően a kommunista diktatúra teljes mértékben „rátenyerelt” az oktatásra az iskolák 1948-as államosításával. Nemesak a formát, hanem a tartalmat is teljes mértékben központosította, s jelentős mértékben alárendelte a marxizmus-leninizmus ideológiájának. Fő tétele a materializmus és az ateizmus volt, amelyet a központi tantervben szinte minden tantárgyra kiterjesztett illetve beleerőszakolt. Óriási mértékűvé duzzasztotta a természettudományos képzést, kötelezően tanítandóvá pedig a megszálló hatalom nyelvét, az orosz tette. A szemantizmus eluralkodásával óri-

ási mértékű lexikális tudáshalmazzal öntötte nyakon a tanítványokat, ugyanakkor az iskola nevelő szerepét, a gyakorlati ismereteket, a manuális képzést háttérbe szorította. Ennek eredményeként kétségtelesen az egyes természettudományos tárgyak tekintetében a magyar diákok a világ élvonalába kerültek, s ott vannak a mai napig is. A nem lexikális tudást, hanem a feladatmegoldó képességeket, problémamegoldó gondolkodást, szervezési feladatokat igénylő esetekben viszont sajnos a ranglétra alját közelítjük. Ennek következtében, és az oktatás fejlesztése érdekében indult meg a rendszerváltozást követően a Nemzeti AlapTanterv kidolgozásának folyamata. Többéves vajúdlás után 1996-ban szakmai egyetértés hiányában miniszteri rendelettel került kiadásra a NAT, amely a magyar hagyományokból sok-sok bevált elem figyelmen kívül hagyásával az 1998-ra előírt bevezetéssel az iskolarendszert a teljes káosz szélére sodorta. Megteremtette az 5000 iskola, 5000 féle helyi tantervvel a teljes esélyegyenlőtlenség alapjait. A tantárgyi rendszert műveltségterületekkel váltotta fel, a nyolc osztályos általános iskolákat a tíz osztályra való bővítés, illetve a hat- és négyosztályossá való degradálás kényszere közé szorította. Az elkészült helyi tantervek óriási szélsőségeket mutathattak akár egy városon belül is, a sokat hangoztatott átjárhatóság pedig a szó valódi értelmében megszűnt.

Ennek a folyamatnak a megtörésére vállalkozott a végre gyakorló pedagógusból miniszterré lett Pokorni Zoltán, és az 1998-ban megalakult polgári kormány. A szükség-szerűségek felismerésének következményeként megvalósult törvénymódosítással az elindult rossz folyamatok megállítására sor került. A fejlesztés új, rendezett viszonyainak kialakítására, a tényleges átjárhatóság biztosítására pedig

kiadásra került az ún. kerettanterv.

A tartalmi szabályozás eszközeként a kerettantervek alapján az iskoláknak át kell dolgozniuk helyi tanterveiket és pedagógiai programjaikat, s az első és az ötödik osztályokban a 2001/2002. tanév kezdetétől már ez alapján kell megszervezni az oktatást. (A középiskolák első, azaz számozás szerint a kilencedik osztályában szintén.) Az ezt követő tanévekben felmenő rendszer szerint kerül sor a bevezetésre. Az egész oktatási rendszeren a 2004/2005. tanév végére fut végig a program. Akkor kap minden diák a kerettanterv alapján készült helyi tanterv követelményeinek teljesítéséről szóló bizonyítványt évvégén. A kerettanterv bevezetésével egy időben megerősítést nyernek a nyolc osztályos általános iskolák és a négy osztályos gimnáziumok. Eddig az időpontig a korábban tíz osztályos iskoláknak is vissza kell alakulniuk nyolc osztályossá. Az 1998-ban tanulmányaikat megkezdő tanulók tankötelezettségét 18 éves korig terjesztették ki, amelyet bármilyen iskolatípusban lehet teljesíteni. A szakmai képzést csak a 16. életév betöltése, illetve a 10. osztály elvégzése után teszi lehetővé a törvény, addig bármely iskolatípusban is (A szakmunkásképzőkben, szakiskolákban, szakközépiskolákban is!) csak közismereti tárgyak oktathatók, illetve néhány órában bizonyos szakmacsoportoknak megfelelő ún. pályaorientáció.

Új elemként jelenik meg e dokumentumban és a törvénymódosításban a nevelés kiemelt szerepe. A pedagógiai programot minden intézménynek nevelési programmal kell kiegészítenie. Az iskoláknak az ismeretközpontúságról a tevékenységközpontúságra kell helyezni a hangsúlyt. A tanulóknak az ismeretszerzés képességét és a folyamatos tanulás képességét kell kialakítaniuk. Az óriási mennyiségű,

olykor a gyermekek pszichikai fejlettségétől és felfogóképességétől teljesen távol álló lexikális tananyagok helyett az életben hasznosítható ismeretekkel kell felvértezni őket. Visszatérünk végre ahhoz a comeniusi elvhez, hogy: „Nem az iskolának, hanem az életnek

tanulunk!” Reményeim szerint ez az értelmetlen, ún. „l'art pur l'art”, azaz tanulás a tanulásért felfogás végét is jelentő majd. A kerettanterv a közoktatás egészére kötelező tartalmakat az egyes tantárgyakra vonatkozóan az óraszámok megjelölésével tartalmazza. Ezt minden intézmény köteles betartani. Az ettől való eltérésnek szigorú szabályai vannak. Az ellenőrzés és az ellenőrizhetőség alapja az adott iskola helyi tanterve, pedagógiai programja, amelyben külön fejezetként kell szerepelnie az ehhez szorosan kapcsolódó minőségbiztosítási rendszernek, minőségfejlesztési alapelveknek. Ez azonban már egy következő írás témájául szolgál, ezzel várom a következő hónapban kiuntető figyelmüket.

Molnár Imre Zoltán

FALUGAZDÁSZ OLDAL

A mezőgazdasági szövetkezeti üzletrésről szóló törvényről és az ezzel kapcsolatos feladatokról

A Földművelésügyi és a Vidékfejlesztési Minisztérium az érintettek szíves tudomására hozza, hogy az Országgyűlés 2000. december 19-én elfogadta a mezőgazdasági szövetkezeti üzletrésről szóló törvényt, ami január első napján lépett hatályba. A törvény célja az, hogy a kívülálló üzletrész-tulajdonosok meghatározott körei rövid időn belül hozzájussanak üzletrészeik ellenértékéhez.

A szabályozás három csoportba osztja a kívülálló üzletrész-tulajdonosokat.

Az elsőbe azok tartoznak, akik eredetileg, tehát 1992-ben kívülállóként jutottak üzletrészhez, illetve ilyen személyek örökösei.

A második csoportot azok jelentik, akik az 1992-es vagyonnevesítés és 1999. december 31., között váltak kívülállóvá vagy úgy, hogy a szövetkezetből kilépek, vagy a szövetkezeti tag elhalálozás folytán örökléssel jutottak üzletrészhez.

A harmadik csoportba tartozó személyek azok, akik azért kívülállók, mert vásárlás útján jutottak az üzletrészekhez.

A törvény az első két csoportba tartozó személyek üzletrészei tekintetében úgy rendelkezik, hogy azokat a mezőgazdasági szövetkezetnek meg kell vásárolnia az üzletrész-tulajdonostól. Az első csoportba tartozó, eredetileg is kívülálló üzletrész-tulajdonosoktól 2001. július 1-jéig a második csoportba tartozóktól pedig 2002. július 1-jéig kell az üzletrészt megvásárolni, mindkét esetben az 1992-ben, a vagyonnevesítés során megállapított névértéken.

A harmadik csoportba tartozó, tehát vásárlás útján üzletrészhez jutott kívülállók tekintetében a szövetkezetnek vételi kötelezettsége nincs, de megállapodhat az üzletrész-tulajdonossal az üzletrész megvásárlásáról. Ebben az esetben a feltételekre a felek megállapodása az irányadó.

Az állam a szövetkezeteknek pénzügyi segítséget nyújt az üzletrész-vásárlási kötelezettség teljesítéséhez.

Az első csoportba tartozó eredeti kívülálló üzletrész-tulajdonosoktól való vételhez az állam egy éves lejáratú kamatmentes kölcsönt biztosít a szövetkezetnek. A költség fedezetét az állam az ÁPV Rt. privatizációs bevételéből biztosítja.

Az állam a szövetkezeteknek pénzügyi segítséget nyújt az üzletrész-vásárlási kötelezettség teljesítéséhez.

Az első csoportba tartozó eredeti kívülálló üzletrész-tulajdonosoktól való vételhez az állam egy éves lejáratú kamatmentes kölcsönt biztosít a szövetkezetnek. A költség fedezetét az állam az ÁPV Rt. privatizációs bevételéből biztosítja.

A második csoportba tartozók, az 1992-1999 között kívülállóvá vált üzletrész-tulajdonosok esetében a szövetkezetnek magának kell a vételárat biztosítania, viszont itt 2002. július 1-jéig lehet a vételi kötelezettségnek eleget tennie.

A harmadik csoportba tartozó külső üzletrész-tulajdonosnak 5 éven belül kell megegyeznie a szövetkezettel az üzletrész eladásának, vételének kérdésében. A törvény megoldást ad az üzletrész-tulajdonosok igényérvényesítésére.

Az üzletrész-tulajdonos az illetékes megyei földművelésügyi hivatalokhoz benyújtott adásvételi szerződés-nyomtatványon jelentheti be igényét az üzletrész vagyonnevesítéskor megállapított névértékre. A nyomtatványhoz csatolni kell az üzletrész-okiratot és a vagyonnevesítési határozat tagra vonatkozó kivonatát vagy ezek hiteles másolatát. Amennyiben a megvizsgált igénybejelentés teljesíthető a hivatal adásvételi szerződést köt az üzletrész-tulajdonossal. A szerződésben meghatározott határidő előtt a szövetkezet vagy állami segítségnyújtás esetén a megyei földművelésügyi hivatal fizeti ki a vételárat.

Azok, akiktől nem köteles megvásárolni a szövetkezet az üzletrészüket (a vásárolt üzletrésszel rendelkezők), változatlanul kívülálló üzletrész-tulajdonosok maradnak, szavazati jogot kapnak a szövetkezet közgyűlésén, de felajánlhatják üzletrészüket a szövetkezetnek vételre, az adás-vétel a felek közötti megállapodás eredménye. Ezzel megszűnik az a helyzet, hogy a tulajdonokkal nem rendelkezhetnek. Az üzletrész, mint intézmény ezt követően legfeljebb öt évig marad meg, hiszen az új szövetkezeti törvény rendelkezése értelmében ezen időszak alatt a szövetkezeteknek meg kell váltaniuk, illetve részjeggyé kell alakítaniuk az üzletrészeket.

Az üzletrész pénzbeli magváltásának konkrét szabályozásáról a közeljövőben kormányrendelet jelenik meg. Előreláthatólag március hónap folyamán a végrehajtási utasítás is megjelenik. Az üzletrésszel kapcsolatos feladatokról, aktuális teendőkről a falugazdász irodában, illetve az önkormányzati hirdetőtáblán juthatnak friss információhoz!

Azok, akiktől nem köteles megvásárolni a szövetkezet az üzletrészüket (a vásárolt üzletrésszel rendelkezők), változatlanul kívülálló üzletrész-tulajdonosok maradnak, szavazati jogot kapnak a szövetkezet közgyűlésén, de felajánlhatják üzletrészüket a szövetkezetnek vételre, az adás-vétel a felek közötti megállapodás eredménye. Ezzel megszűnik az a helyzet, hogy a tulajdonokkal nem rendelkezhetnek. Az üzletrész, mint intézmény ezt követően legfeljebb öt évig marad meg, hiszen az új szövetkezeti törvény rendelkezése értelmében ezen időszak alatt a szövetkezeteknek meg kell váltaniuk, illetve részjeggyé kell alakítaniuk az üzletrészeket.

Az üzletrész pénzbeli magváltásának konkrét szabályozásáról a közeljövőben kormányrendelet jelenik meg. Előreláthatólag március hónap folyamán a végrehajtási utasítás is megjelenik. Az üzletrésszel kapcsolatos feladatokról, aktuális teendőkről a falugazdász irodában, illetve az önkormányzati hirdetőtáblán juthatnak friss információhoz!

MŰTRÁGYA

vásárlási lehetőség!

A Békés Megyei Agrárkamara **GAZDATÁRS KHT**-ja továbbra is forgalmazza a műtrágyaféleségek teljes körét a megrendelő településére történő **leszállítással**.

Érdeklődni: a település falugazdászánál lehet.

Már most vásároljon HIBRIDKUKORICA VETŐMAGOT!

A Békés Megyei Agrárkamara **GAZDATÁRS KHT**-ja továbbra is forgalmazza a hibridkukorica vetőmag teljes skáláját (Pioneer, MV, Szegedi, stb. ...).

Ha eldöntötte, hogy 2001-ben kukoricát vet, már most érdemes a vetőmagot megvásárolni a kedvező árfekvés miatt.

Érdeklődni: a település falugazdászánál lehet.

LEHET-E HASZNUNK EGY HATÓSÁGI KÖTELEZETTSÉGBŐL?

Telephely-engedélyezés és pályázati lehetőség

A meglévő telephelyekre is engedélyt kell kérni ez év június 30-áig. Ez a kellemetlen feladat nem új, másfél éve írta elő egy kormányrendelet. Újdonság viszont, hogy a vállalkozók pályázhatnak a Gazdasági Minisztérium egyik támogatási lehetőségére, ha telephelyüket át kell alakítaniuk, vagy az új telephelyre kényeszerülnek. Jó esetben 7,5 MFt-os beruházási költség 40%-át lehet támogatásként megkapni.

A telepengedély

A telepengedélyezésről 1999. október 1-jén lépett hatályba a 80/1999. (VI.11.) Korm. rendelet. A jogszabály szerint három esetben kell kérni a telepengedélyt az önkormányzattól:

* új telep létesítésekor,
* tevékenységi kör bővítése, megváltoztatása vagy módosítása esetén,

* már működő telepre 2001. június 30-áig.

Ez utóbbi váratlan volt olyanmódra, hogy az eredeti határidőt (2000 március végét) módosítani kellett. Ismételjük, a telepengedélyt kérni kell, ha az ember nem akar a késés miatt további kellemetlenségeket. Milyen tevékenységeknél kell telepengedélyt kérni? A jogszabály olyanokat sorol fel, amiről úgy ítéli meg, hogy egészségi ártalmat, tűz- és robbanásveszélyt okozhat, illetve zavaró környezeti hatása lehet. A 154 tevékenység között a mézgyártástól a hangszergyártásig sok minden megtalálható. Nem szerepelnek itt azok a tevékenységek, amelyekre környezeti hatásvizsgálatot kell készíteni. (Ezek a nagy környezetterheléssel járó tevékenységek, amelyekre több hónapos vizsgálat után lehet megkapni az ún. környezetvédelmi engedélyt.)

Ha tehát hatásvizsgálatot kell elvégezni, akkor arra a telephelyre nem kell telepengedély, ellenben az összes többi engedélyt változatlanul meg kell szerezni (építési, használatba vételi engedély stb.).

A jegyző, ha az adott módon felszerelt telephelyet nem itéli megfelelőnek, akkor - elutasítja az engedélykérelmet, s akkor ott nem végezhető a tevékenység. Ha a jegyző

megszüntethető gondokat tapasztal, akkor határidő kitűzésével kötelezhet változtatásokra, intézkedések megtételére.

A telephellyel kapcsolatos kötelezettségekre később is sor kerülhet, például lakossági bejelentésre indított vizsgálat, illetve a hatósági ellenőrzések alapján. Ha a jegyző felszólítása ellenére sem tesz meg a szükséges intézkedéseket, akkor a telephelyen szankcióként 90 napra felfüggeszhető vagy korlátozható a tevékenység. Ha ezután sem történnek meg a szükséges intézkedések, akkor a jegyző a telepengedélyt visszavonja.

Ennyi fenyegetés után lehet, hogy érdekesebb túlesni most azokon a változtatásokon, amik esetleg szükségesek a telephely kifogástalan működéséhez. A telepengedélyt ugyanis mindenképpen meg kell újítani az idén, és támogatás is kapható.

A pályázat

A Gazdasági minisztérium január közepén számos pályázatot megjelentetett Széchenyi-terv címen. Ezek sokféle lehetőséget kínálnak, éppen ezért nehéz is áttekinteni őket. Szerencsére a szóban forgó pályázat sorrendben az első. A címe: jogszabályváltozás miatt szükség telephelyváltoztatás támogatása.

Az a kisvállalkozás pályázhat, amelynek a telephelyén az adott tevékenységet meg kell szüntetnie. (A kisvállalkozás - leegyszerűsítve - az a gazdasági társaság vagy egyéni vállalkozó, amely/aki 50 főnél kevesebbet foglalkoztat.)

Két eset lehetséges

* a gondokat meg lehet oldani az adott telephely korszerűsíté-

sével, és a vállalkozó ezt tervezi,

* a vállalkozó új telephelyet létesít.

Mindkét esetben lehet támogatásért pályázni. Új telephely létesítésekor a költségekbe beleszámítható a régi telephely leszerelése, de az összköltség legalább 80%-ának az új telephely kialakításához kell kapcsolódnia.

Érdemes figyelni arra, hogy nem lehet a vállalkozónak egyidejűleg más, Gazdasági Minisztériumtól kapott támogatása - ezért is érdemes hozzáértő emberrel végignézni az összes pályázati lehetőséget, hogy a legjobb kombinációt válasszuk.

A pályázathoz mellékelni kell a jegyző határozatát arról, hogy

a telephelyen az adott tevékenység így nem folytatható. Ebből érdekes következtetés adódik. Ha egy vállalkozó elhatározta, hogy valamilyen okból új telephelyet létesít, akkor számára hasznos, ha kezében van egy ilyen jegyzői határozat.

Ezután következik egy kellemetlen pályázati űrlap, ami beszerezhető például a regionális fejlesztési társaságoknál vagy letölthető interneten a Gazdasági Minisztérium honlapjáról. A költségek 40%-a pályázható meg (kisebb arány is megítélhető). Ebben a pályázatban a többihez képest kisebb összeg nyerhető el (3 MFt, ez a 7,5 MFt 40%-a), ez azonban jelentős segítség lehet egy szokásos telephely kialakításánál.

Vállalkozásfejlesztési Közalapítvány

Bemutatkozásunk alkalmával már jeleztük, hogy rendszeresen tájékoztatjuk olvasóinkat az éppen aktuális hírekről. Mai számunkban internet felhasználó tanfolyam lehetőségét tesszük közzé.

Időtartam: 18 tanóra (3x6 tanóra)

Tanfolyam ára: 15.000 Ft/fő*

Az Internet egyre nagyobb szerepet játszik mindennapi életünkben. A felhasználók tábora egyes becslések szerint két évente megduplázódik. A tanfolyam célja, hogy az internet nyújtotta lehetőségeket mindenki saját illetve munkahelyi igényeinek megfelelően tudja hasznosítani, megismerkedjen a Világháló nyújtotta lehetőségekkel, szolgáltatásokkal.

A gyakorlat-orientált képzés során a hallgatók megismerhetik a ma legnépszerűbb se-

gédprogramok (böngésző, levelező stb.) használatát, áttekintést kapnak az internet technikai háttéréről, megtudhatják, hogyan célszerű az éppen szükséges információk után kutatni.

A jelentkezőknek Windows-os felhasználó ismeretekkel kell rendelkezniük.

A képzéshez a hallgatók a tanfolyamhoz fejlesztett saját jegyzetet kapnak, melynek árát a tanfolyami díj tartalmazza.

A tanfolyam indítására megfelelő számú jelentkező esetén kerül sor. Jelentkezni lehet Hamza Zoltánnál 06-20/9724-501 számon.

* Az internet fogalma, története

* Elektronikus levelezés

* WWW gyakorlat

* Hírolvasás

* FTP

* IRC- Interaktív párbeszéd az interneten

* Információs keresés

„Emlékek nélkül népeknek híre csak árnyék”
Vörösmarty Mihály

Üdvözlét Nagyorosziból!

Váctól a 2-es úton haladva Borsodberény után elérkezünk Nagyorosziba. A 2200 lakosú település gazdag történelmi múlttal rendelkezik.

Az Árpád-kor elején Galiciából és Lademériából oroszokat telepítettek ide első királyaink. Innen ered az akkori neve, Oroszfalva.

Ezek a harcedzett férfiak örök, ajtónállók voltak az uralkodó

A „Bég kútja”-t Ali ásatta a sátra mellé.

A „Táborárok”-ban törökök húzódtak meg.

Férfiakat helyettesítő futárnő volt az, akiről a „Török asszony útja” kapta a nevét. Ha szerencsénk van, akkor talán még Kámor lovag rablott kincsét is megtalálhatjuk a környék valamelyik sziklabarlangjában.

Add meg kegyelemre, jó Szondi magod!

Meg nem marad itt anyaszülte.”

De nem adták ám olyan könnyen! 1552 nyarán 4 napig vívta át az ádáz tusáját a 150 fős védő sereg a 10.000-nyi törökkel szemben, a szomszédos Drégely várában, míg végül kő kövön nem maradt.

Aztán idővel a félhold árnyéka is elhalványult és jöttek az új-birtokosok.

A Starhembergeek fiskálisai még egy darabig küzdöttek a „nagyoroszi királyi szabadosok” perével, de aztán lassan dűlőre jutottak.

A birtokos család az 1700-as években barokk kastélyt emeltetett, melyet a XIX. század végén modernizáltak.

Ekkoriban volt itt vendégségben a híres festő: Székely Bertalan.

A fallal erősített középkori alapítású egyházi épületek 1764-ben villámcsapás és tűzvész következtében elpusztultak. Ezen a helyen épült a mai barokk stílusú templom. Igen szép a klasszicista berendezése.

Gyönyörű a fekete márvány oltár, az intarziás főpapi szék és a fölötte látható, ismeretlen mestertől származó, a halott Jézust ábrázoló festmény.

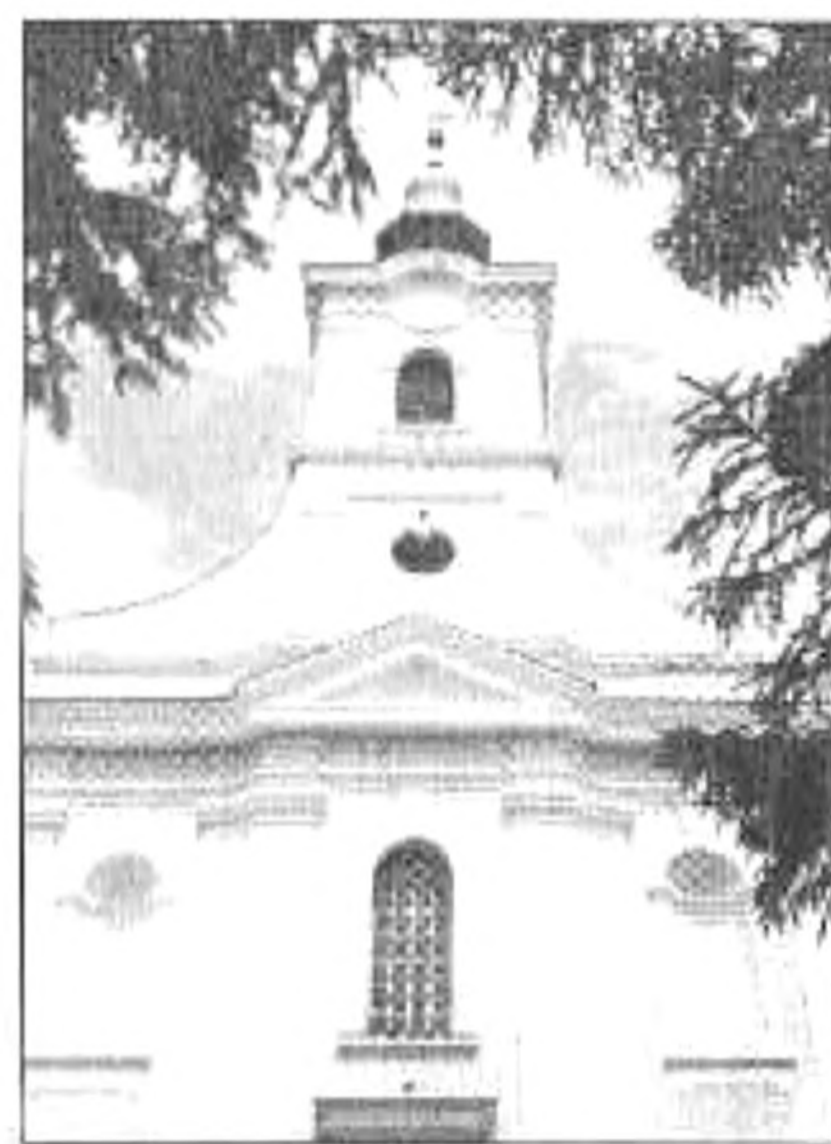
A XX. században modern gazdálkodást honosít meg Brechtold Miklós földbirtokos. Francia mintára gyümölcsöszt és virágkertészetet létesített, bekapcsolódott a vasút segítségével a főváros közvetlen ellátásába.

Napjainkban a falusi turizmus egyre inkább tért hódít Nagyorosziban is.

A határ alig 13 km-re húzódik, Drégely romjai a szomszédban, aztán, Balassagyarmat közelsége és mindez a festői szépségű Börzsöny hegység peremén, igazi vendégsalagató.

De ránk szentendrésiakra még egy szent kötelesség is vár: ke-

gyelettel emlékezni a 48-as hőseinkre. „Vas Sándor helyét hitvallású helybeli 45 éves egyén, ezidőkben előjáró esküdt, a Pest körül táborozó magyar sereg után kenyeret (profuntot) szállítván, mint hi-

A templom homlokzata

Fotó: B.M.

teles halotti bizonyítványból jegyezhetem, útjában kolerában meghalálózván ugyancsak helybeli lakos esküdt Győri Gáspár jelenlétében. Hont megye, Nagy-Oroszi mezővárosában Marich Ágoston katolikus plébános által a felső temetőben eltemettetett. 1849. április 15.”

Ez a bejegyzés az itteni református egyház irattárában olvasható.

A szomorú hírt az úkapám hozta, melynek igazolását Nagyorosziban magam is láthattam az ottani halotti anyakönyvből.

A felső temetőt már felszámolták.

A kegyelet virágait a templom melletti hősi emlékműnél tehetjük le.

Igazi millenniumi élmény volt számomra, hogy a Vas Sándor Hagyományörző Egyesület tagjaival és a patronáló szülőkkel együtt tisztelegtem a szabadsághős emléke előtt.

Üdvözléssel:

Bódi Mária

Koszorúzás az emlékműnél

Fotó: B.M.

közelében. A mohácsi vereségig innen verbuválták a testőr-ség katonáit.

Ennek fejében jelentős kiváltságokat kaptak a királytól az oroszok.

A XVI. században a török terjeszkedése nyomán hódoltság területé vált a vidék.

Erre utalnak a máig használt elnevezések a településen.

Nagyoroszi neve a magyar irodalomban is megtalálható.

Arany János a Szondi két apródja című költeményében így ír egy hajdani követéről:

„...S hogy feljöve Márton, az orosz pap,

Kevély üzenettel a bős Ali küldte:

Bemutatkozik a MIÉP

17. El kell-e számoltatnunk az előző rendszer és a rendszerváltozás utáni anarchia kedvezményezettjeit?

Mindenképpen, még akkor is, ha egy-két évtized múltán a nyomok elmosódtak, és a jogi felelősségre vonás lehetősége egyre szűkül. Ahogyan valószínűleg soha nem fogjuk megtudni, Horn Gyula önkéntes karhatalmista ölt-e és kínzott-e meg embereket, vagy csak a hidakat őrizte 1956-ban, ugyanúgy nem fogjuk megtudni, pontosan miből építette villáját. Sohasem fogjuk megtudni, hová folyt el pontosan Príncipe Postabankjának százötvenmilliárdja, az MSZMP-s, szakszervezetis, ávós, karhatalmista, kül- és belkeres, kül- és belügyes maffiák jó előre bespájkoltak, a nagy halak pedig tiszteletre méltó bankárok lettek, Surányitól Bokrosig, és a lassan az MSZP által Kossuthként tisztelt Németh Miklósig. Az „okosabbak” vagyonaikat külföldre menekítették, Spanyolországban, Franciaországban, Kaliforniában „ma-

gyar” kastélyok és birtokok őrzik a magyar közvagyonot. Ennek ellenére az elszámoltatás sohasem késő: ahogyan a zsidók hetedzük üldözik gyilkosaikat és rablóikat, úgy kell üldöznünk a magyar nép gyilkosait, árulóit, kirablóit, tolvajait és sikkasztóit. Ne érezhessék magukat egy percre sem biztonságban! S minden vagyonaikat, bel- és külföldön, melynek eredetéről nem tudnak számot adni, azonnal el kell kobozni.

18. Szükséges-e a független, magyar bíróságok megerősítése?

Feltétlenül szükséges, és ezalatt nem csupán az igazságszolgáltatás anyagi és erkölcsi elismerését értjük, hiszen tisztában kell lennünk azzal, hogy a ma funkcióban lévő bírák nagyrészt a „szocialista” jogrendszer elveit és gyakorlatát tanulták. A főbenjáró bünteselekmények, a gyilkosságok, nagy értékre elkövetett rablások és csalások esetében időlegesen lehetővé kell tenni a rögtönítélő bírósá-

gok működését. A jogállamiság liberális felfogása 1989 óta mérhetetlen kárt és szenvedést hozott a magyar nép számára. Ugyanilyen okokból szükséges a magyar rendőrség megerősítése, teljes körű átvilágítása, és a magyar csendőrség létrehozása.

19. Miért kell átvilágítani a fontos közszereplőket?

Mert tisztán kell látnunk, kik voltak a Kádár-kor kiszolgálói. Ezeket az embereket fenyegetéssel, zsarolással, kedvezmények ígéretével szervezték be, de persze akadtak önkéntesek is bőven. Az átvilágítás ma már anakronizmus, hiszen a dokumentumok nagy részét ellopatta az MSZMP, s amúgy is: a kis ügynököket átengedő hálón a törvény szerint fent sem akadhathatott a megbízók köre, a kormányzati és pártbürokrácia, a titkosszolgálatok képviselőinek sokasága. Ennek ellenére fontos lenne, hogy megváltoztassuk a törvényt, és - személyi jogokra való figyelem nélkül - kutathatóvá, nyilvánosan hozzáférhetővé tennénk a hazaárulók viselt dolgait, mindazok nevét, akik egy idegen hatalom - a Szovjetunió - érdekében és megbízásából kémkedtek saját hazájukban, hajtották végre könnyörtelenül egy idegen hatalom utasításait. Bíróságok, ügyészségek tagjait, ügyvédeket, vezető újságírókat, polgármestereket és önkormányzat képviselőket, külügyi tisztviselőket, belügyi dolgozókat, diplomátákat, egyházi vezetőket, egyetemi oktatókat kell átvilágítani, s akkor még nem szoltunk a katonai és polgári titkosszolgálatok eddig teljesen elfelejtett és elfedtetett állományáról, volt tagjaik közül sokan ma már a civil szférában hasznosítják „tudásukat”. Magyarán: a teljes körű átvilágítást minden szférában kötelezővé kell tenni, s akkor még nem szoltunk a pénzügyi területről, a bankárok és brókerek hadáról, akik egyetlen kézmozdulattal milliárdokat mozgatnak a tőzsdén. Körülbelül ötvenezer haza-

árulóról van szó, akik 1990-ben már csomagoltak, de aztán megnyugodtak: minden ugyanúgy megy, mint a Kádár-korban. A gyilkosok és a gyilkosságra felbujtók köztünk vannak, s emberi jogokra hivatkoznak. Áldozataik emberi jogairól nem szól a média. Mi több, Magyarország a volt kommunista országok népellenes bűnőseinek menedékhelye lett megint, ahogyan a Kádár-korban is: itt gyűltek össze a szovjet, román, jugoszláv és csehszlovák titkosszolgálatok vezetői is, a kettős vagy hármas állampolgárságú maffiózók, akikkel szemben a gyöngye és többértelmű törvények hatástalanok. A mai közszereplők többsége sáros, vagyis zsarolható. Zsarolják is őket rendszeresen. Ezért késik az átvilágítás tíz éve.

20. Amerika-ellenes-e a MIÉP?

Az Amerikai Egyesült Államok a világ legnagyobb hatalma, mely kétévszázados demokráciájával maga mögött méltán győzte le a fasizmus és kommunizmus erőit. Történelmének pozitív a mérlege még akkor is, ha sok bűnt követett el saját népe ellen (indiánok, feketék, déliek), és idegenek (például a vietnamiak) ellen. Az amerikai modell azonban Európában, különösen Közép- és Kelet-Európában követhetetlen és értelmetlen. Az a fogyasztói társadalom és az a silány tömegkultúra, melynek ideálját Amerika Európában és az egész világon megtestesíti és terjeszti, tarthatatlanul pazarló, környezet- és lélektusztító. Ha a világon népességarányosan annyi személygépkocsi közlekednék, mint az USA-ban, néhány hónap alatt megfulladna az emberiség. Az is nagy kérdés, hogy „a világ csendőreként” nem vállal-e magára olyan feladatokat, melyek előbb-utóbb katasztrófához vezetnek, hiszen tetszés szerint, akár ENSZ-felhatalmazás nélkül dönt hadüzenet nélküli légiháborúk indításáról. Az USA valódi hatalmát a nagy bankok, a multinacionális mamutcégek és a fegyvergyártó lobbik képviselik, melyek bármikor megbuktathatják az elnököt. Magyarországnak és Európának nem szabad amerikai gyarmattá válnia sem kultúrájában, sem pedig civilizációjában. Ha ez Amerika-

A használt bútorok boltja értesíti Tisztelt Vásárolóit, hogy a bolt neve és profilja megváltozott.

A HASZNÁLTCIKK-IPARCIKK BOLT-ban a jó minőségű használt bútorok mellett mindenféle használt műszaki cikket is árusítunk (TV, video, kerékpár, csillár, babakocsi, szobakerékpár, stb.).

Újdonság továbbá, hogy iparcikk-jellegű termékekkel - vegyi- és papíráruval - bővítettük választékunkat, melyek jelentős részét tartósan alacsony áron kínáljuk.

MINDEN HÉTEN AKCIÓ!

Március havi akciós áruk:

WC papír (8 tekercs) 140 Ft, WC papír 4 tekercses 70 Ft, Gyufa 10 db-os 40 Ft, Folpack 45 m-es 130 Ft, Felmosó fej, pamut 100 Ft, Felmosó nyél 80 Ft, Pillanatragasztó 39 Ft, Gumikesztyű 129 Ft, Piros mogyorós csok. 85 g 107 Ft, Lipton filteres gyümölcs tea 116 Ft, Pamela eü. betét 90 Ft, Libresse szárnyas betét 220 Ft, Vatta 200 g 100% pamut 125 Ft, Bokafix harisnya 103 Ft Térdfix harisnya 107 Ft, WISP ablaktisztító pumpás 193 Ft, Beautimatic kölni pumpás 350 Ft, Santavik sebtapasz 10 db-os 39 Ft, WELL DONE tisztítószer bevezető áron!

Ezen kívül díszcsomagolók, tisztítószer, szappanok, stb. széles választékban, alacsony áron **2 l-es üdítőital 14 ízben 94 Ft-os** áron állandóan kapható.

Figyelje a kirakatban elhelyezett akciós termékek listáját!

Cím: Békésszentandrás, Fő út 53.

Nyitvatartás:

hétfőtől péntekig de. 9-12-ig, du. 13-17-ig

szombaton de. 8-12-ig

Telefon: 312-230

APRÓ * APRÓ * APRÓ

Füzesben egy vízparti és egy vízpart nélküli telek veteményesnek kiadó! Érdeklődni a 312-419-es telefonszámon lehet.

„Mert a mértékletesség és a lélek
békesége az éték legjobb fűszere”

ARANYKINCSTÁR

Kevesebb időt töltünk a konyhában, ha jön a jó idő és mehetünk a kertbe munkálkodni. Jól esik majd a RAKOTT TARJA, ha kivesszük a sütőből. A vékonyra vágott tarjaszeleteket sós fokhagymás tejben megáztatjuk. Felkockázott füstölt szalonnát kisütünk és ebben a zsírban a húst hirtelen átsütjük és kissé pároljuk. Felszeletelt burgonyát főzünk, a vízbe sót, babérlevelet és zellert teszünk. Római tálba vagy jénaiba kevés zsírt, zúzott fokhagymával együtt elkenünk. A krumpli felét belerakjuk, rá a húst, paprika és paradicsomszeleteket a tetejére és befedjük a maradék krumplival. A szalonnakockákat rászórjuk, 1 db tojást 2 dl tejföllel és a szafttal elkeverünk és meglocsoljuk, sót, borsot is teszünk bele, lefedjük és jól átsütjük. Sokáig melegen tartható. Savanyú káposztával tálaljuk!

Az ÓVÁRI SERTÉSBORDA talán kevesebb kalóriát tartalmaz, mint a tarja. Tessék kipróbálni! Hozzávalók: 50 dkg hús, 20 dkg gomba, 1 fej vöröshagyma, 1 db tojás, 4-5 szelet sonka, 4-5 szelet Lapka sajt, só, bors, petrezselyem. A kivert hússzeleteket a szélénél bevagdoszuk, besózzuk. A reszelt hagymát meghámozzuk, megpároljuk rajta a reszelt gombát, végül sózzuk, borsozzuk és hozzáadjuk a petrezselymet. A tűzről levéve beleütjük a tojást. A húst hirtelen átsütjük. Tepsibe tesszük a szeleteket, rásimítjuk a gombás pépet, sonka és sajtszeletekkel borítjuk be. Átsütjük. A

pecsenye levét 1 kanál liszttel besűrítjük és paradicsomlével átforsaljuk. Párolt rizzsel tálaljuk.

Régi családi recept a ZSÍROS KIFLI. Hozzávalók: 50 dkg liszt, 15+5 dkg zsír, pici só, 5 dkg élesztő, 2 db tojás, 2 dl tej. Tölteléknek dió reszelt almával, a kenéshez tojás, vágott dió.

Kovászt készítünk. A 15 dkg zsírt elmorzsoljuk a liszttel, a tojásokat felferjük a sóval, elkeverjük a kovással és jól kidolgozzuk a tésztát. 12 db cipőba vágjuk, megkelesztjük. Kinyújtjuk, olvasztott zsírral megkenjük, 8 cikkelyre vágjuk, megtöltjük és kifliket sodorunk. A zsírozott tepsiben fél órát kelesztjük, megkenjük tojással, vágott dióval megszórjuk. Szép zsemleszínűre sütjük. A zsírt forró vízben kell megolvasztani. Sokáig elálló tészta. Párolt káposztával is tölthető, de akkor köménnyel szórjuk meg.

A hónap salátája a SONKÁS BROKKOLI SALÁTA. A 80 dkg brokkolit forró szódabikarbónás vízzel leöntjük, fedő alatt hagyjuk kihűlni. Aztán 20 dkg sonka, 20 dkg paradicsom, 10 dkg lilahagyma felkarikázva, a hideg brokkolival elkeverve. Só, bors, 1 kanál borecet, 3 dl tejföl (1 dl joghurt is lehet benne tejföl helyett) petrezselyem és 1-2 kanál olaj kikeverve. Ez a dresszing, ráöntjük a brokkolis keverékre és jól behűtjük.

Kellemes csemegézést kívánok:

Bódi Mária

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

„Igazából nincs más élmény,
csak a család...”

(Márai Sándor)

Ebben az évben is folytatja működését a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat. Cím: Szt. László u. 18. - az Orvosi rendelő épülete, telefon: 217-828

Az intézmény célja:

Családi problémák komplex módon lörtendő kezelése, mely magába foglalja a probléma megelőzését, felkutatását és megoldását.

Alapellátásként önkéntes megkeresés vagy jelzés alapján kerülünk kapcsolatba a családokkal, gyermekekkel.

A hozzánk forduló személyek adatait és problémáit a vonatkozó törvényeknek megfelelően, titkosan kezeljük.

Segítő kapcsolat kialakítása a célunk. Az, hogy a hozzánk forduló, vagy segítséget kérő személy, illetve család a problémákat felismerje, megfogalmazza és kedvező irányba változás történjen.

Tapasztalataink szerint még a nagyon nehéz helyzetekben is vannak kapaszkodók, erőforrások, amik segítik a család együttélését, együttmaradását.

A gyermek legfontosabb joga, hogy családban nőhessen fel. Ebből adódóan a családnak joga van arra, hogy minden segítséget megkapjon ahhoz, hogy gyermekét felnevelhesse.

Amiben mi segíthetünk:

Tanácsot adunk:

- életvezetési,
 - lelki,
 - egészséges életmóddal kapcsolatos,
 - szociális,
 - nevelési,
 - párkapcsolati,
 - családi problémák megoldásához.
- Segítünk eligazodni:
- önkormányzati,
 - hivatali,
 - társadalombiztosítási stb. ügyekben.

Valamint:

- adományok közvetítésével is a lakosság rendelkezésére állunk.

Amiben Ön segíthet:

Ha felajánlja az otthonában feleslegessé vált, de még használható ruhákat, cipőket, gyermekjátékokat, mesekönyveket, stb., azt eljuttatjuk az általunk gondozott családoknak. Tájékoztasson, informáljon rajtunk keresztül, ha az mások számára is segítséget jelenthet. Kérjük, forduljanak hozzánk bizalommal!

Családgondozók:

Dr. Mótján Pálné

Albelné Benkő Beatrix

„Hivatások legyen:

élni másokért,

S mások boldogságában keresni a magadét.”

(Pestalozzi)

Építési telek eladó

A Kölcsey utcában 800 m²-es
üres építési telek gázcsónkkal,
vizzel eladó.

Érdeklődni:

217-401, 16 óra után.

MEGHÍVÓ

Szeretettel várunk minden
érdeklődőt

Tavaszi hajtások

címmel megrendezésre kerülő
rajzkiállításunkra, melyet
a Községi Könyvtár Galériájában
tekinthetnek meg.

**A megnyitója: 2001. március 15-i
koszorúzási ünnepély után kerül sor.**

Millenniumi Emlékbizottság

Hunyadi János Általános Iskola

SZALAI-HÍRADÓK

Területi magyar nyelvi versenyek

A tavasz közeledtével megkezdődtek a területi versenyek is a környező települések tanulói számára. Iskolánk diákjai mindig szép számmal vesznek részt ezeken a megmérettetéseken. Számunkra az idei tavasz nagyon szép eredménnyel kezdődött. Reméljük ilyen lesz a folytatás is.

* 2001. február 16-án, pénteken került megrendezésre Szarvason a városi és városkörnyéki Kazinczy „Szép magyar beszéd” verseny a felsős tanulók részére.

Az 5.-6. osztályosok között Molnár Veronika 5.b osztályos, Kondacs Anita 6.a osztályos és Lénárt Anikó 6.b osztályos tanulók indultak. Közülük Molnár Veronika I. helyezést ért el. A 7.-8. osztályosoknál Szilágyi Edina és Molnár Karolina 7.b

osztályosok indultak, akik sajnos nem értek el helyezést.

* A Simonyi Zsigmond országos helyesírási verseny területi döntőjét február 19-én rendezték meg Szarvason a Fő Téri Általános Iskolában. Itt iskolánk 16 tanulója indult. A legjobb szereplők

évfolyamonként:

5. osztály: Molnár Veronika (5.b) 3. hely

6. osztály: Farkas István (6.b) 2. hely

7. osztály: Bártfai Erika (7.a) 2. hely

8. osztály: Csík Mónika (8.a) 4. hely

A verseny többi résztvevőjének is gratulálunk. A tanulók felkészítő tanárai Baginé Dorogi Anikó és Fazekas Stefánia tanárnők voltak.

Molnár K.

Iskolai mesemondó verseny

Az alsós tanulók még nem Kazinczy Ferencre, a nyelvújítóra gondolnak, ők még a mese világában élnek, mesemondásban mérték hát össze tudásukat az idén is, március 6-án. Nagy volt az izgalom nem csak az első osztályosok, de a „rutinos” versenyzőknek számító negyedikesek körében is. A zsűri döntése a következő volt:

1. osztály
1. Hévízi Bianka 1.a
2. Bagi Anett 1.b
3. Köteles Enikő 1.b

2. osztály

1. Tóth László 2.a
2. Gázsó Gergely 2.b
3. Babák Hajnalka és Dobos Emőke 2.a

3. osztály

1. Nádudvari Dóra 3.b
2. Babák Nikolett 3.a
3. Gombár Nóra 3.b

4. osztály

1. Dinya Péter 4.a
2. Szalai Eszter 4.b
3. Vámosi Balázs 4.b

Mné

FARSANG 2001

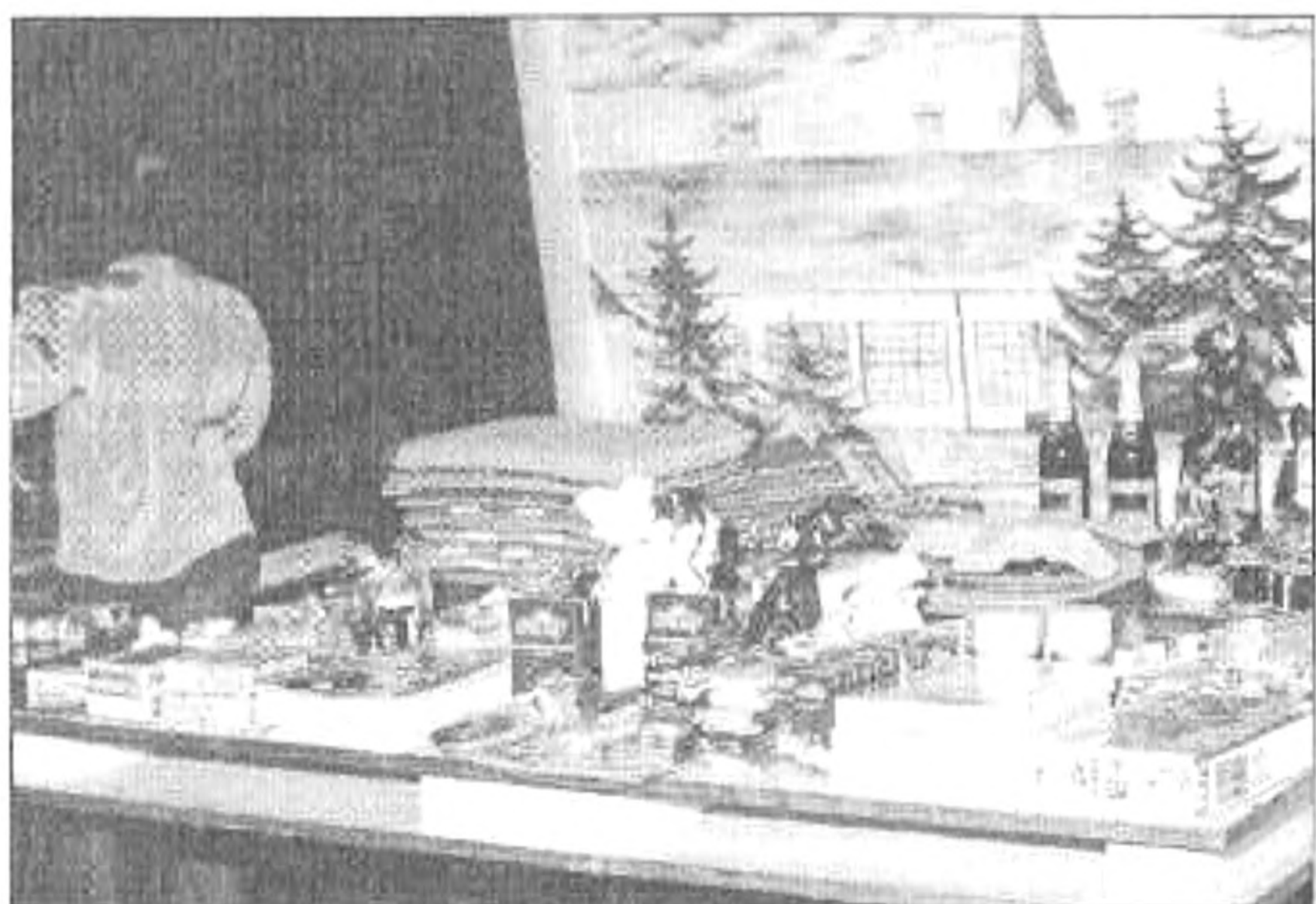
Mint minden évben, idén is megrendezésre került a Művelődési Házban az alsós és felsős tanulók karneválja. Az alsós február 10-én volt. Természetesen a 4. osztályosok nyitótáncával kezdődött, majd a jelmezeseket leplezték le. A legötletesebb közülük Albel Viktor (2.b), az iskola rabja volt. A délután a szórakozásé volt, és nem hiányozhatott a tombola sem. Az est végéig mindenki kedvére ehetett, ihatott, táncolhatott.

Nem volt ez másképpen a felsősöknél sem 24-én. A nyitótáncot tíz 8. osztályos pár adta elő. A legötletesebb jelmezt a 7.b osztályosok készítették, akik görög nőknek és római katonáknak öltöztek. A bálzók megválasztották a bál hercegét, Virág Imre személyében és hercegnőjét, Bagi Brigittát. „Rangjukhoz” illően keringővel nyitották meg a táncmulatságot. A tombolahúzás előtt és után mindenki önfeledten táncolt, szórakozott.

Farsangolunk...

Fotó: Szécsi

Gazdára váró tombolatárgyak

Fotó: Szécsi

Húsvéti játszóház

2001. március 31-én 9.00 órától a Művelődési Házban húsvéti játszóházat tartunk.

Szeretettel várjuk a község minden érdeklődő apróbb-nagyobb gyermekét!

Művelődési és Sport Bizottság

GYEREKEKNEK * GYEREKEKNEK

Tarbay Ede

Miről mesélt Sass István, Petőfi barátja, Petőfi Zoltánnak 1854. március 15-én?

Julia anyád ma rám bízott téged. Egyedül akart átmenni Budára, a németvölgyi katonatemetőbe, ahol az ismeretlen honvéd sírjára egy maréknyi ibolyát lop titkon. Tudod, miért? Sándor apád miatt, akiről senki nem tudja, hol nyugszik.

És most gyere, vedd a köpenyedet. Elindulunk, bejárjuk délig Pestet. Amíg megyünk, én csöndesen beszélek, de azért minden szavamra figyelj.

Hafió, és a sapkád?! Így ni! Mehetünk már...

Azon a napon, ezelőtt hat évvel ugyanilyen borús volt az idő. Talán a sár is éppen így cuppogott, ahogy a dohánygyár felé ballagunk. Erzed az illatot? Ha már nyár volna, látnád is a pilléit pilinkélni, ahogy az ablakon kiszáll a házak fölé. Látnád, máris tüsszentesz, fiam! Ha felnőtt leszel, a pipától óvakodj. Nem való a magadfajtanak, aki olyan vékonydögajú, amilyen ő is, Sándor apád volt.

Itt most megállunk. Jól nézd ezt a házat. Ebben lakott apád és anyád azokban a nyugtalan napokban, Jókai bácsi fogadta be őket. Egyszerű kis otthont teremtettek. Bútor csak néhány, de könyv annál több. Vörösmarty, Tompa, no meg Arany. És az angol Shakespeare, anyanyelvén. A falakon könyvatos képek: franciák, akik a világon változtattak. Úgy nevezük őket: forradalmárok. Mint Sándor apád. De ezt inkább ne mondá a pajtásoknak, nehogy anyádnak bármi baja essék.

Nofiat, ez a Dohány utcai ház arról nevezetes immáron hat éve: ebben írta apád a Nemzeti dalt. Tudom, hogy tudod, de most inkább ne mondá! Otthon is csak csöndben, nehogy más meghallja.

Azt, hogy mikor írta, nem tudom pontosan. Ezt Júlia anyád inkább megmondhatja. Egy-két nappal korábban talán. Ugyan csak nagy volt akkortájt a pezsgés! Előbb az olasz és német tartományok lázadtak fel az osztrák hatalom ellen, végül maga Bécs is forrongott. Mindez alig néhány hét alatt, nem sokkal Párizs forradalma után. Az akkor ott már a második volt! És nálunk semmi, csak a nyugtalanság. Hogy mit tegyünk mi, azért írt apád verset. Azt, ami most tilos. Hanem akkor hányszor elmondta!

Megyünk tovább, a Városháza felé. Keresztül a Hatvani kapun. Hajtsd föl a köpenyed gallérját, fiam, én meg kinyitom a fekete esernyőm, mert már esik, ahogy akkor is. Amíg megyünk, azt mondanám el, amit Móríc bácsi, tudod, Jókai Móríc bácsi azóta is csöndesen mondogat: azt a napot apád tette naggyá.

Itt is vagyunk a Pálvax kávéháznál. Bemegyünk. Iszunk egy-egy csésze forró teát, mert mind a ketten nagyon átfáztunk. Látnád a kopott, boltíves falakat? Ez volt akkor az ifjak kávéháza. Ide jött apád, Jókai, Vasvári. Innen mentek haza, a Dohány utcába, ott irták le a tizenkét pontot, aztán vissza, ide, a kávéháza. Akkor ez már tele volt ifjakkal. Móríc bácsi nekik olvasta fel, utána apád a versét szavalta... Menjünk gyorsan. Valaki nagyon néz...

És most megint át a Hatvani utcán. Megyünk, amerre apád is ment akkor, nyomában a Pálvax ifjaival. Elsőnek az orvosi egyetemre. Ott is elmondta apád a Nemzeti dalt. Azután itt, a jogászok terén. Ahogy jöttünk - akkor már én is velük -, mögöttünk a tö-

meg egyre nőtt. Egy német professzor úr megálljt parancsolt, de a hangja nem bírt már velünk. A jogászok mind kitódultak elénk, meghallgatták őket is a pontokat, apád versét, s együtt mondták vele: „Esküszünk, Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk.” Innen alig néhány száz lépésre, Károlyi gróf úr palotája mögött áll az a nyomda, ahová átmentünk. Itt nyomták ki a tizenkét pontot, apád versét, a Nemzeti dalt. Amíg a gépek dolgoztak odabent, a nyomda előtt Egresi, Vasvári, Móríc bácsi beszélt. A szabad sajtó első nyomtatványát dél felé osztottuk szét az emberek közt. Délutánra gyűlést hirdettünk. A múzeumnál lévő vásártérre. Össze is gyűlt ott vagy tízezer ember. Ennyien mentünk a város urához. A polgármester, ámbar vonakodott, végül is a pontokat aláírta. Akkor jött a hír: katonák közelednek, de ijedt arcot nem láttam egyet sem. Inkább mindenki azt kiáltotta: „Fegyvert! Fegyvert!” Aztán később: „Budára, a helytartótanács-hoz! Nyittassuk ki Táncsics börtönét!” Mert Táncsics Mi-

hály, aki a munkások jogaiért harcolt, s akinek most nem jutnak nyomára, börtönben ült akkor. Így áramlott a tömeg át, Budára, aztán vissza, a szabad Táncsicsra.

Ennyi történt azon a napon, amelyről apád ezt jegyezte föl: „Udvez légy születések napján, magyar szabadság!”

És most szépen indulunk haza. Vigyázz, kerülj az alattomos buckákat, tócsákat, mert nem szeretném, ha szegény Júlia anyád egész héten betegét ápolna. Mire hazaérünk, otthon lesz már ő is, hazaért a honvédtemetőből.

Petőfi pápai diákkorában kötött barátságot Sass Istvánnal, akinek Erzsike nevű húga ihlette meg a költőt „Négyökrös szekér” című verse megírására.

Petőfi Zoltán 1848-ban született és 1870-ben halt meg, a színészi pálya vonzotta, gyenge, betegségekre hajlamos természete okozta korai halálát.

A mai Kossuth Lajos utcát hívták Hatvani utcának a régi Pesten. Pillék - a dohánygyárak aranyárgán elszálló, „pilinkélő” finom dohánypora.

JELENTKEZZEN hibridkukorica címerezésére

A Zalka Máté Mezőgazdasági és Szolgáltató szövetkezet Igazgatósága felhívja a lakosság figyelmét, hogy 2001. évben is lesz lehetőség hibridkukorica címerezésére.

Várjuk egyének, csoportok jelentkezését, akik vállalják azt, hogy minimum 1-2 hektár területen 5-10 fővel el tudják látni ezt a munkát teljes felelősséggel.

Jelentkezni lehet a szövetkezet irodájában Oláh Géza elnök-nél személyesen vagy telefonon. Telefon: 313-677, 06-60/486-378

Jelentkezések után május-június hónapban részletes tájékoztatást adunk a további munkákról

SPORT

Közgyűlés a Hunyadi Mátyás Sportegyesületnél

Február 25-én tartotta éves beszámoló taggyűlését a Hunyadi Mátyás SE. A tavalyi átalakulások után, mivel a kajakosok és kézilabdázók is új klubot alakítottak, ezáltal már csak a labdarúgók tevékenységéről számolt be az egyesület elnöksége a tagságnak.

Bobvos János elnök beszámolójában értékelte az elnökség 2000. évben végzett munkáját, ismertette az elért eredményeket, de megemlítette a gondokat, problémákat is. Az egyesületnek jelenleg 118 tagja van. A munkát 5 tagú elnökség társadalmi megbízatásban végzi 3 tagú Felügyelő Bizottság ellenőrzése mellett. Szakmai munkák irányítására az elnökség ügyvezetőt nevezett ki Varga László személyében, aki őstől a felnőtt és ifjúsági csapat edzéseit is vezeti Székely Lászlóval együtt.

Az egyesület új alapszabály alapján a tavalyi évtől közhasznú szervezetként működik. Ebből adódóan a versenysport mellett a tömegsport lehetőségét is biztosítja a tanulóifjúság, valamint a sportolni vágyók számára. Az iskolában működik a Góliát csoport Rekényi János tanár úr

irányításával, melynek költségeit az egyesület fedezi. A gyermekképzésen kívül az egyesület három csapatot szerepeltet rendszeres bajnokságban, 18 fő felnőtt, 20 ifjúsági, 20 fő serdülő játékos rendelkezik játékgengedéllyel. A serdülők felkészítését Petrás Endre irányította Sinka István tanácsadásával.

A sportegyesület elnöke beszámolójában kiemelte, hogy a másik két sportklubbal példás együttműködést valósítottak meg. A sporttelep területén az Önkormányzat, a Hunyadi SE és a Kajak-kenu klub megállapodás alapján kezeli és használja saját területeit. A sporttelepen, a futballpályán rendszeresen lehetőséget biztosít az egyesület a sportolásra, a használatra. (Május 1-jei, augusztus 20-i rendezvények, Kihívás Napja, stb.)

Bobvos János beszélt az egyesület előtt álló feladatokról, gondokról, problémákról is. A sporttörvényből fakadóan és az MLSZ előírásainak megfelelően komoly feladatok lesznek az elkövetkezendő időben. Külön furdót kell biztosítani az ellenfél játékosai számára, sok előírásnak

kell megfelelni. Sürgősen szükséges a székház felújítása, amire megoldást kell keresni. Pályázni kell, amihez az önrőt is elő kell teremteni. Folyamatosan figyelik a pályázatokat. A 2000. évben a Wesselényi Alapítványból 150.000 Ft-ot nyertek fenntartási költségekre.

Az egyesület gazdálkodása a 2000. évben viszonylag kiegyensúlyozott volt. Köszönhető ez az Önkormányzatnak, a támogatóknak, vállalkozóknak és egyéneknek, mindenkinek aki segítette az egyesület működését.

Varga László a szakmai munkáról számolt be:

Öröndetesnek tartja, hogy az iskolában működtetik a Góliát csapatot és a serdülő csapatnál közel negyvenen vannak. Az ifjúságiak rendkívül jól szerepelnek a bajnokságban, remélhetőleg az öt pont előny elegendő lesz a bajnokság megnyerésére. A felnőtt csapatnak is jó esélye van arra, hogy a bajnokság végén feljusson az I. osztályba. A csapat szorgalmasan edz, s több edzőmérkőzéssel készül a bajnokságra.

Varga László végezetül megköszönte segítőinek, Székely Lászlónak és Szín Jánosnak a munkáját és reményét fejezte ki, hogy tavasszal sok örömet szereznek játékkal a szurkolóknak.

Az eddig lejátszott edzőmérkőzések eredményei:

Február 10. Békésszentandrás - Szarvas 3:2; február 14. Békésszentandrás - Gyoma FC 1:5; február 17. Orbán kupán: Fábiansbestyén - Békésszentandrás 0:0; február 21. Gyoma FC - Békésszentandrás 1:1; február 24. Orbán kupán: Békéssámson - Békésszentandrás 0:4.

Ifjúsági csapat: Kondoros - Békésszentandrás 3:3

Varga László véleménye szerint a csapat edzőmérkőzéseken megfelelően teljesített, sok ifjúsági játékost próbáltak ki a mérkőzéseken, akikre lehet számolni a tavaszi bajnokságban is.

A közgyűlés végén Bobvos János - az egyesület elnöke - megköszönte a szponzorok támogatását, a szurkolók buzdítását, akik a tavasz folyamán reméljük eredményes és izgalmas mérkőzéseket fognak látni.

Fabó István

Farsang Kupa 2001.

A tavalyi eredménytelen kísérlet ellenére az idén sikerült megrendezni a Farsang Kupa teremlabdarúgó bajnokságot.

Hat csapat nevezett és szombat délutánként körmérkőzéses formában döntötték el a helyezések sorsát. Elmondhatjuk, hogy remek hangulatú és izgalmas meccseket játszottak a csapatok, melyek játékosai között megtalálhatók voltak a tizenévesek és a közel negyven évesek is.

A sorozatot a Sirály együttese nyerte a Sanyí és a Hiénák csapata előtt. A Bulldog, az Orange és a Barcelona ezáltal lemaradt a dobogóról, de lesz alkalma javítani, mert a sorozat folytatódik. Szombaton délutánként a játékosok újra harcba szállnak. Nemcsak a jobb helyezésekért, hanem az egészséges életmód érdekében is.

Állnak: Nagy Károly (Sirály), Boros (Hiénák), Hamza Zoltán, Rusz Zoltán, Hévízi Róbert (mindhárom Orange) Szabó, Bobvos Ferenc, Szín János (mindhárom Hiénák), Farkas Péter, Kovács Gergő (mindkettő Sanyí), Szabó Gergő (Hiénák), Szín Tamás (Sanyí), Dorogi Róbert, Székely László, Boros Szabolcs (mindhárom Bulldog)
Guggolnak: Misur Csaba, Bencsik Imre (mindkettő Sirály), Kozák Balázs, Kis Péter, Mohnács Gábor, Virág Imre (mint a négy Barcelona), Harangozó Sándor (Sanyí)

Köszönjük a Hunyadi János Általános Iskolának, hogy a verseny megrendezésére biztosították a tornatermet. Bizunk benne, hogy újabb hagyomány teremődik és jövőre még több résztvevővel kerül megrendezésre a Farsang Kupa.

Művelődési és Sport Bizottság

Szentendrési Híradó
ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP
Kiadja:
Békésszentandrás Nagyközség
Önkormányzata
Felelős kiadó: Sinka József
Szerkesztő: Szerkesztő Bizottság
Tagjai: Horváth Sándorné, Benedek
Érika, Fabó István, Sinka Csaba
Felelős szerkesztő:
Molnár Imre Zoltán
Készült: SZARVASPRESS Bt.
Telefon/fax: (66) 313-144/19
NYTSZ: 372/2/1996